

LETO XV.

Številka 4

Jesenice, 26. januarja 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE
— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarnja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

Dokument o ustanovitvi TOZD v Železarni podpisan

V soboto 20. januarja dopoldan so v Delavskem domu na Jesenicah delegati, ki so jih izvolili delavci na sestankih delovnih skupin, podpisali dokument o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela v Železarni. Odziv je bil presenetljivo dober, saj je že ta dan v jutranjih urah od 210 delegatov dokument podpisalo 91 % delegatov. Ostali pa dokument podpisujejo v teh dneh na tajništvu samoupravljanja.

Delegati so se že ob 7. uri zjutraj zbrali v veliki dvorani Delavskega doma. Vse navzoče, med katerimi so bili tudi predstavniki uprave podjetja in družbenopolitičnih organov občine in Železarne, je pozdravil predsednik delavskega sveta dipl. inž. Emil Ažman in pričel svečanost. Za njim je o pomenu ustanavljanja temeljnih organizacij združenega dela v Železarni spregovoril glavni direktor mag. dipl. inž. Peter Kunc, ki je poudaril izredni politični in še večji ekonomski pomen ustanavljanja TOZD v podjetju. Ob sklepu te uvodne slovesnosti je sekretar podjetja Dušan Stare prebral dokument, ki so ga v nadaljevanju podpisali delegati.

Nedvomno 20. januar 1973 pomeni novo etapo v uresničevanju naše socialistične revolucije, etapo v kvalitetnem poglobljanju neposrednega upravljanja delovnih ljudi.

Vzdrževalci in instrumentalci v valjarni Bela avtorji tehničnih izboljšav

V preteklem letu je komisija za novatorstvo in racionalizacije pri svetu DE valjarne Bela pozitivno ocenila štiri v proizvodnjo uvedene tehnične izboljšave in avtorje na treh sejah nagradila s štirimi odškodninami v višini 3.700,00 din. V letu 1972 so dobili spodbudne odškodnine instrumentalci Marjan ŽITNIK, strojni vzdrževalec Viljem FERK, orodjar Jakob KLINAR in asistent za peči dipl. inž. Viktor RAKOVEC. Ti prizadevni in uspešni avtorji pa prav gotovo sami še niso mogli rešiti in odstraniti vseh nalog in problemov, ki stoje pred belškimi valjavci.

Na prvi letošnji seji komisije za novatorstvo in racionalizacije pri svetu DE valjarne Bela, ki je bila v četrtek, dne 18. januarja, so obravnavali šest v zadnjem času v oceno predloženih izboljševalnih predlogov.

Na osnovi ocen in mnenj pristojnih in odgovornih strokovnjakov sta bili na seji zavrnjeni A in B varianta tehnične izboljšave štev. 2044, ki jih je predložil v izvedbo, ocenitev in nagraditev Franc HRASTAR, bivši vodja izgradnje aglomeracije. Avtor nakazuje možnost odsesavanja prahu iz hale valjarne bluming štekel. Obe izvedbi sta za obrat nesprijemljivi in predragi. Osvojili so mnogo boljše in cenejše izvedbo, ki jo je za metalurški institut izdelal dipl. inž. Viktor RAKOVEC.

Miro IPAVEC, dninski delovodja iz oddelka RTA, je samoiniciativno pristopil k nujno potrebnim izdelavi posebnega stroja za avtomatsko vezanje kolobarjev žice v valjarni žice. Predlagana zamisel je pomanjkljiva in so jo

zavrnili, ker je v izdelavi že nova bistveno boljša in popolnejša, ki v vsakem pogledu odlično nadomešča podobne iz uvoza.

Izboljševalni predlog štev. 2065, ki ga je izvedel dipl. inž. Viktor RAKOVEC asistent za peči v valjarni Bela, je bil pozitivno ocenjen in z najboljšimi priporočili predložen v dokončno oceno in spodbudno nagraditev odboru za novatorstvo in racionalizacije pri DS Železarne. Avtorju je uspelo odlično in ceno zamenjati poseben format šamotne opeke tipa IRSP, namesto phane mase, za venec globinskih peči. Prednosti tega izboljševalnega predloga se izkazujejo v enostavnosti in hitrejši obzidavi vencev globinskih peči, vzdržanost vencev je vsaj dvakrat večja kot pri opeki s phane mase. Po pravila pregorelih vencev so mnogo hitrejša, enostavnejša in cenejša. Predlog izkazuje pri popravilu venca samo na eni peči 100.000,00 din prihrankov. Koristno izvedeni izboljševalni predlog dipl. inž. Viktorja RAKOVCA bo pri-

stojni odbor ocenil in nagradil na prvi prihodnji seji.

Tehnična izboljšava štev. 2067, ki jo je predložil v izvedbo in proučitev dipl. inž. Božidar BRUDAR strokovni sodelavec na raziskovalnem oddelku, trenutno še ni v celoti praktično preizkušena. Skupina tehnologov in valjarni Bela je zadržana, da intenzivno analizira, in ugotavlja koristi in prihranke pri predlagani spremembi ogre-

(Nadaljevanje na 2. strani)

ŽELEZAR

Vzroki, ukrepi in posledice redukcije električne energije

Ob sprejemanju proizvodnega plana za letošnje leto smo predvidevali, da večjih težav z električno energijo ne bo. Osnova našega optimizma je bila nova termoelektrarna Šoštanj III, ki je pričela obratovati v lanskem letu. Žal se naša predvidevanja že takoj v začetku leta niso uresničila in smo imeli že v januarju dvakrat težave zaradi redukcije električne energije. Obakrat je bil vzrok nepričakovana okvara v termoelektrarni Šoštanj III.

Ob pojavu omenjevanja porabe električne energije, se najprej postavlja vprašanje, kako v Železarni ukrepati. Po pogodbi z elektrogospodarsko skupnostjo Slovenije, smo bili primorani znižati našo porabo električne energije na 16 MgW. To predstavlja samo 40 % naših normalnih potreb. Zato so bili potrebni posebni ukrepi občasnega ustavljanja posameznih obratov in oddelkov. Ti ukrepi so morali upoštevati naslednje:

1. Kakšna količina električne energije je obratu potrebna;

2. kako poteka obratovanje, ima obrat možnost, da nadoknadi izgubljeno proizvodnjo

ob prostih sobotah ali nedeljah;

3. ali je obrat na koncu tehnološkega procesa ali preskrbuje z vložkom tudi druge obrate;

4. kakšno je stanje z vložkom v posameznih obratih.

Situacija v naši Železarni je bila z ozirom na posamezne gornje kriterije naslednja:

1. Daleč največja potrošnika električne energije v naši

(Nadaljevanje na 2. str.)

Uspešno delo odbora za izume in racionalizacije

V preteklem letu je odbor za izume in racionalizacije pri DS pod predsedstvom dipl. inž. Franca Gasserja in ostalih članov odbora ter izvedencev za posamezna področja, prizadevno in uspešno pospeševal inovacijsko aktivnost v delovnem kolektivu. Na pobudo odbora, je o inovacijski dejavnosti razpravljala na svoji osmi seji tudi delavski svet Železarne, dne 21. aprila. Pristojnim in odgovornim službam ter odboru za izume in racionalizacije ter šestim komisijam za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot je s svojimi sprejetimi stališči priznal pomemben delež pri razvoju te dejavnosti: »Delavski svet ugotavlja, da je novatorska in racionalizatorska dejavnost v Železarni sorazmerno dobro razvita in je v odnosu z ostalimi področji pokazala napredek, vendar so še vedno nekatere pomanjkljivosti, ki onemogočajo, da bi se ta dejavnost še bolj razvijala.«

Delavski svet Železarne je tudi odobril povečanje odškodnin za prikazane in oveljavljene prihranke za 1 %, prav tako pa tudi odobril komisijam za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot izplačilo večjih odškodnin od dosedanjih 1000 din na 1500 din, Delavski svet

je osvojil tudi predlog komisij, odbora in službe za novatorstvo in racionalizacije, da se za leto 1973 prvič razpiše inž. Lambert Pantzova nagrada za metalurško-tehnične dosežke v korist naše Železarne v višini 10.000 din.

(Dalje na 6. strani)

Delegati in gostje med uvodno slovesnostjo pred podpisom dokumenta o ustanovitvi TOZD

Vzdrževalci in instrumentalci ...

(Nadalj. s 1. str.)

vanja blokov v globinskih pe-
čeh, kakor jih predlaga in na-
kazuje avtor v svojem pred-
logu. Ko bodo rezultati ugo-
tovljeni, bo komisija predlog
ponovno obravnavala in oce-
nila. Dipl. inž. Feliks BE-
ŠTER, obratovodja RTA, se
je v svojem izboljševalnem
predlogu št. 2070, lotil re-
šitve problema vezanja ži-
čnih kolobarjev v valjarni ži-
ce. Njegova zamisel je ures-
ničljiva, potrebno je izdelati
le natančen investicijski ela-
borat, katerega mora odobriti
odbor za osnovna sredstva,
kajti v valjarni žici tako na-
pravo nujno potrebujejo. V
primeru, da njegove zamisli
doma ne bi realizirali, jo bo
obrat moral za drag denar
nabaviti v inozemstvu. Člani
komisije so bili enotnega
mnenja, da je nujno potreb-
no podpreti domačega stro-
kovnjaka, ki je sposoben od-
straniti to pomanjkljivost in
mu dati na razpolago vsa
razpoložljiva sredstva.

Predlog št. 2074 sta predlo-
žila v oceno Valentin RE-
PINC, delovodja vzdrževanja
in dipl. inž. Sašo MANDELIC,
asistent. Avtorja sta domisel-
no izdelala nove funkcional-
ne čepi za duo valje v va-
ljarni bluming v valjarni Be-
la. Le-ti znatno zmanjšujejo
kvare in zastoje v slučaju za-

bitja valjev. Pri pogostem
zabitju valjev je bilo več va-
ljev poškodovanih. Predlog ni
mogel biti dokončno pozitiv-
no ocenjen, ker še niso bili
ugotovljeni stroški in prihran-
ki izboljšave. Ko bosta avtor-
ja s pomočjo analize prikaza-
la prihranke in koristi, ki iz-
hajajo iz tega izboljševalnega
predloga, bo komisija tehnič-
no izboljšavo ponovno obrav-
navala.

V prihodnjih dneh bodo
imale seje tudi komisija za
oceno tehničnih izboljšav pri
svetu DE talilnic, predeloval-
nih obratov in valjarn Javor-
nik.

Vzroki, ukrepi in posledice redukcije ...

(Nadalj. s 1. str.)

Železarni sta ASEA in Lectro-
melt obločni električni peči.
Če bi te dve obratovali pri
omenjeni redukciji, bi morala
stati vsa ostala železarna.
Zato sta pri pomanjkanju
električne energije tudi prvi
prizadeti. Za njima sta blu-
ming s štekel valjarno ter va-
ljarna žice s približno enako
porabo. Nato sledi vrsta ob-
ratov in oddelkov, ki imajo
še vedno precejšnjo in pri-
bližno isto porabo električne
energije. Ti obrati in oddelki
so: aglomeracija, valjarna
2400, hladna valjarna, žarilni-

ca hladne valjarne in žičarna.

2. Izmed obratov in oddel-
kov, ki pridejo v poštev pri
redukciji električne energije
obratujejo na dve oziroma na
tri izmene: aglomeracija, va-
ljarna 2400, hladna valjarna
in žičarna. Ostali obratujejo
neprekinjeno na štiri izmene.

3. Na koncu tehnološkega
procesa sta samo valjarna
2400 in hladna valjarna. Vsi
ostali obrati oziroma oddelki
preskrbujejo v celoti ali del-
no druge obrate z vložkom.

4. V času redukcije je bila
v žičarni in delno tudi v va-
ljarni žice primerna zaloga
vložka. V vseh ostalih obra-
tih so bile zaloge samo za
tekočo porabo.

Iz vsega zgoraj navedenega
sledi, kako je bilo treba
ukrepati pri nastopu redukc-
ije električne energije.

Aglomeracijo smo občasno
ustavljali, čeprav smo zato
nekoliko poslabšali kvaliteto
vsipa za oba plavža. Plavža
sta lahko kljub temu obrato-
vala, le proizvodnja je bila
nekoliko nižja kot normalno.

Obe električni peči smo
morali takoj ustaviti. Njuna
poraba električnega toka je
za tako močno redukcijo pre-
velika.

Bluming s štekel valjarno je
pri prvi redukciji obratoval
tako, da smo čakanje zaradi

pomanjkanja električne ener-
gije kombinirali z zastoji za-
radi prenizke temperature
blokov. Globinska peč št. 2 je
bila namreč takrat v remon-
tu. Pri drugi redukciji je blu-
ming valjarna v glavnem ob-
ratovala normalno zaradi pri-
prave vložka za ostale valjar-
ne. Nekaj je bilo zastojev
predvsem na štekel ogradiju,
poleg tega pa tudi zaradi
občasnega pomanjkanja vro-
čega vložka, ker peči v elek-
tro jeklarni nista obratovali.

Valjarna žice porabi skupaj
z bluming in štekel valjarno
le nekaj manj električne
energije kot smo jo v času
redukcije imeli skupno na
razpolago. Zato smo morali
kombinirati obratovanje ozi-
roma zastoje teh dveh va-
ljarn. Ugodno je bilo le to,
da smo imeli na zalogi do-
volj valjane žice za potrebe
žičarne.

Valjarno 2400 in hladno va-
ljarno smo po potrebi ustav-
ljali. Vzoredno s hladno va-
ljarno tudi njeno žarilnico.

Žičarne nismo ustavljali.
Zaradi premajhnih zalog je
morala kontinuirano preskr-
bovati z vložkom žebeljarno in
elektrodni obrat. Ta dva ob-
rata sta zaradi majhne pora-
be električne energije obrato-
vala normalno.

Se nekaj podatkov o izgubi
proizvodnje zaradi redukcij
električne energije v janu-
arju.

Aglomeracija ni obratovala
60 ur in je proizvodnja aglo-
merata manjša za 3000 ton.
Zaradi slabše kvalitete vsipa
smo proizvedli manj grodja
ob višji porabi koksa. Ker
smo imeli ob času redukcije
električne energije na plavžu
tudi težave zaradi porušitve
cevovoda za plavžni plin, to-
čna ocena izgube na proizvod-
nji in višje porabe koksa ni
mogoča.

Električni peči nista obra-
tovali 230 ur, kar predstavlja
2500 ton proizvodnje. To je
tudi najhujši udarec, ki nam
ga je prizadejala letošnja re-
dukcija električnega toka.

Bluming s štekel valjarno
ni obratoval 24 ur in znaša
izpad 1430 ton. Od tega je bil
11 ur radi čakanja, ker elek-
tro jeklarna ni dobavljala
vročega vložka. Valjarna žice
je imela zastoja 22,5 ur in
izgube na proizvodnji 335 ton.
Valjarna 2400 ni obratovala
68 ur in izgubila 1140 ton pro-
izvodnje. Hladna valjarna je
čakala 32 ur, kar pomeni 160
ton izpada proizvodnje.

Iz vsega zgoraj navedenega
vidimo, da smo zaradi redukc-
ije električne energije izgu-
bili lepo število ton različnih
proizvodov. Najhuje je bilo
v tistih obratih, ki obratujejo
neprekinjeno. Ti z izjemo
aglomeracije, porabijo tudi
največ električne energije.

Tam se bomo morali dogo-
voriti z vodstvom in kolekti-
vom kaj narediti, da bomo
izgubljeno proizvodnjo vsaj
delno nadoknadili. V valjarni
2400 in hladni valjarni pa bo-
mo, oziroma smo že manjka-
jočo proizvodnjo nadomestili
z delom ob sobotah in nede-
ljah. dipl. inž. Avgust Karba

PREPREČILI SO POŽAR

V petek, 19. januarja, bi na popoldanski izmeni v
žebeljarni v skladišču odpadnega žaganja kmalu prišlo
do požara. Le prispebnost dninskega delovodje v insta-
laciji Jožeta HUDOLINA se moramo zahvaliti, da je
bila nevarnost pravočasno zapažena. Takojšnja inter-
vencija poklicnih gasilcev je preprečila požar in s tem
tudi materialno škodo, ki bi jo utrpela žebeljarna in
delovna skupnost Železarne.

Dninski delovodja Jože HUDOLIN naj bo za svojo
prispebnost in požrtvovalnost za zgled tudi ostalim so-
delavcem. Le s takim odnosom bomo lahko preprečili
morebitno nesrečo in večjo ali manjšo materialno
škodo.

Zahvala velja tudi sodelavcem Fidanču ANAKIEVU
in Milanu BERETINU iz žebeljarne, ki sta bila zelo
požrtvovalna pri izpraznitvi odpadnega žaganja iz skla-
dišča.

Nande Piber — vodja del. skupine

Sobotni podpis dokumenta o ustanovitvi temeljnih organi-
zacij združenega dela v Železarni, začenja novo poglavje v zgo-
dovini razvoja samoupravljanja v podjetju, novo etapo pri
uresničevanju socialistične revolucije, novo poglavje pri ure-
sničevanju tistih idealov s katerimi so se navdihovali že pari-
ški komunisti in s katerimi se navdihuje ves svetovni prole-
tariat. Temeljne organizacije združenega dela pomenijo torej
le temeljno, osnovno obliko za neposredno sodelovanje in
odločanje delavcev v procesu ustvarjanja in delitve dohodka.
Samoorganiziranje delavcev v Železarni v štiri temeljne orga-
nizacije združenega dela pomeni torej odpiranje objektivnih
možnosti za uresničevanje delavskih ustavnih dopolnil. To je
še začetek procesa za uveljavljanje neposrednega in enako-
pravnega odločanja delovnega človeka v združenem delu
o vseh zadevah družbene reprodukcije.

Temeljne organizacije združenega dela, temeljne oblike za neposredno sodelovanje in odločanje delavcev v procesu ustvarjanja in delitve dohodka

Čeprav je od uveljavitve zveznih ustavnih sprememb pre-
teklo že leto in pol, od uveljavitve republiških pa dobro leto
in čeprav je v podjetju tekla razprava v družbenopolitičnih in
samoupravnih združbah več kakor leto dni, se še vedno
srečujemo z nerazumevanjem političnega in ekonomskega po-
mena ustavnih sprememb. Nedvomno je, da bo potrebne še
mnogo razlage o razrednem in revolucionarnem pomenu
ustavnih dopolnil predno bodo z vsi svojo vsebinsko po-
membnostjo prežele vse delovne ljudi. To je ena pomembnih
idejno političnih nalog, ki jo bodo politične organizacije mo-
rale opraviti v naslednjem obdobju. To naj bi bila tudi poli-
tična priprava na javno razpravo o najvišjem samoupravnem
dokumentu v podjetju — temeljnem samoupravnem sporazu-
mu, ki bo urejal samoupravne odnose med temeljnimi organi-
zacijami združenega dela in med njimi ter podjetjem. Dobra
politična priprava, bo hkrati najboljši obrambni mehanizem
proti vsem negativnim pojavom, ki se bodo nedvomno v raz-
ličnih oblikah javljali v javni razpravi o temeljnem samo-
upravnem sporazumu. Ravno v tem času pa bo razredno revo-
lucionarni pomen oziroma politično ekonomski pomen ustav-
nih dopolnil, moral biti dobro poznan vsem članom delovnega
kolektiva.

Nekateri sodelavci se še danes sprašujejo, zakaj te večne
spremembe pri nas, drugi pravijo, da gre spet za neko jugo-
slovansko posebnost in podobno. Ob tem moramo poudariti,
družbenih odnosov in demokratičnih rešitev. Ne bi smeli
da je naša družba in še dolgo bo, v fazi takšnega spreminjanja
pozabljati, da je naš razvoj po svoji vsebini še vedno globoko

revolucionaren proces, ki ga usmerja in uresničuje zavestna
volja in akcija delavskega razreda in vseh delovnih ljudi na-
sploh, na čelu s svojo avantgardo Zvezo komunistov. Naša
družba je še vedno v revolucionarnem vretju, ki ga je delav-
ski razred na čelu z jugoslovanskimi komunisti začel leta 1941,
ko je z oboroženo borbo proti okupatorju začel uresničevati
tudi socialistično revolucijo, ki je bila vseskozi oplajana z
marksizmom in katere cilj je izgradnja samoupravne sociali-
stične družbe.

To pa pomeni, če se družba v tem revolucionarnem vretju
»hoče zavarovati pred negativnimi posledicami stihijskega plesa
razmerja sil, se mora opreti na tak ustavni in zakonodajni
sistem, ter sistem oblasti, ki bo zagotovil vodilno vlogo delav-
skega razreda na področju oblasti in samoupravljanja vseh
delovnih ljudi.« (E. Kardelj). Ob tem je najbrž odveč po-
navljati v zadnjih letih vedno večjo prisotnost tehnokratizma,
birokratizma, oportunitizma in podobno ter vedno večjega od-
tujevanja sredstev od tistega, ki jih je ustvarjal. To je seveda
tudi pogojevalo vedno večja nasprotja in neskladnosti med
povečanimi proizvodnimi silami in samoupravljalno zavest-
jo. Če ob tem upoštevamo še dejstva, da moramo hkrati
z modernizacijo proizvodnje razvijati tudi samoupravljanje,
oboje je med seboj tesno povezano, potem nam tak razvoj
mora biti razumljiv. Sodobna tehnologija namreč zahteva vse-
stransko osvoboditev osebnosti delavca kot ustvarjalca in
upravljalca z novimi, zapletenimi procesi in sistemi v proiz-
vodnji. Seveda pa si po drugi strani ne moremo zamišljati
nadaljnega razvoja samoupravljanja, brez hitrejšega uveljav-
ljanja nove tehnologije in vsestranske integracije.

Razumljivo, da se je z odtujevanjem dohodka delavcem, to
je tistim, ki so ga ustvarjali, začel zmanjševati tudi njegov
ekonomski interes, da bi povečal produktivnost lastnega in
skupnega dela. To torej pomeni, da z odpiranjem novih mož-
nosti za neposredno sodelovanje in odločanje delavca v pro-
cesu ustvarjanja in delitve dohodka, ne zagotavlja samo ure-
sničevanje političnih, marveč predvsem ekonomskih ciljev.
Torej je potrebno na spremembe, ki jih prinašajo zadnje
ustavne spremembe pa tudi na spremembe, ki bodo še sledile,
gledati razvojno, dialektično in ne kot na neke jugoslovanske
posebnosti, eksperiment. Ob teh nekaj primerih pa velja po-
udariti, da moramo pri teh obravnavah ločevati dvojne vrste
ljudi, ki postavljajo take dileme. Na eni strani so ljudje, ki še
niso vsebinsko, dialektično dojeli teh sprememb, na drugi
strani pa ljudje, ki zavestno ovirajo tak razvoj.

Za sklep teh razmišljanj, bodo vsebinsko in revolucionarno
pomembnost ustavnih sprememb najbolj nazorno ilustrirale
besede predsednika Tita, ki je dejal: »Naša praksa kaže, da je
največja moč samoupravljanja v tem, da sprošča ustvarjalno
pobudo najširših množic in odpira pota osvoboditve dela in
človekove osebnosti, kar pospešuje ustvarjanje zavesti in po-
vzdiguje častnost delovnih ljudi kot nosilcev ustvarjalnosti in
napredka.«

Ali res lahko izbiramo?

V zadnji številki Železarja smo objavili koliko prosilcev za stanovanje smo uspeli rešiti v letu 1972. Danes problematiko dodeljevanja stanovanj osvetljujemo iz druge plati. Prepričan sem, da je bila večina od 180 rešenih prosilcev zadovoljnih, ko si lahko na popolnoma drugačen način in v drugačnih okoliščinah ustvarjajo prihodnost svoje družine. Nekaj pa je takih, ki so popolno nasprotje prejšnji ugotovitvi. Namen tega prispevka je, da kolektiv seznanimo, kakšni problemi se pri dodeljevanju stanovanj pojavljajo in da bi se javnost opredelila kako naj se takšen problem reši.

Naš sodelavec tovariš Ševal Rakovič, zaposlen v obratu plavž od leta 1956, stanujoč s svojo šestčlansko družino na Jesenicah, Fužinska 2 (Stara Sava), je v letu 1965 vložil vlogo za dodelitev stanovanja. Po pravilniku o točkovanju o osebnih in stanovanjskih pogojih (335 točk), je bil za leto 1972 uvrščen na 3. mesto v splošnem vrstnem redu za stanovanja.

Do danes mu je bilo ponujeno oziroma dodeljeno od stanovanjske komisije šest (6) stanovanj, ki pa je vse kategorično odklonil. Dodeljena so mu bila naslednja stanovanja:

— 11. novembra 1968 dvosobno stanovanje na Jesenicah 1. maja 37 (osmerčki Podmežakljo); odklonil ga je z obrazložitvijo, da je premajhno.

— 3. septembra 1971 trisobno stanovanje na Jesenicah Prešernova 41; odklonil ga je z obrazložitvijo, da je to stanovanje staro.

— 18. oktobra 1972 dvosobno stanovanje na Jesenicah Benedičiča 2/a (stolpič Gorica); odklonil ga je z obrazložitvijo, da je premajhno.

Istočasno mu je bilo ponujeno trisobno stanovanje v stolpnici S5, kar pa je odklonil z obrazložitvijo, da ne mara centralnega ogrevanja.

— 12. januarja 1973 dvosobno stanovanje na Jesenicah Cesta Železarjev 33 (Senožeti); odklonil ga je z obrazložitvijo, da je premajhno.

Zaradi tega mu je stanovanjska komisija dodelila trisobno stanovanje na Jesenicah Cesta Alojza Travnja 22 (bloki): Tudi to stanovanje

je odklonil, in sicer z obrazložitvijo, da žena, čeprav ni zaposlena, ne prenese vožnje z avtobusom (relacija Javornik—Jesenice).

Strokovna služba se sprašuje, kako bi v tovarni re-

ševali stanovanjska vprašanja, če bi bilo takih prosilcev več, čeprav to ni edini.

Obenem se služba in komisija za dodelitev stanovanj sprašuje, kako rešiti stanovanjski problem tov. Ševala Rakoviča. Vsako ustno ali javno napotilo bi nam bilo zelo dobrodošlo. Če bodo sugestije kako naj se problem reši v tem primeru, bomo tudiv prihodnje take in podobne primere javno objavili.

Pavel Lotrič

Jubilanti 50 - letniki

V februarju bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: 1. februarja Franc AGREŠ — elektro jeklarna, 2. februarja Rihard ROBIČ — PIV energija, 2. februarja Leopold LAMOVSEK — kadrovske sektor, 5. februarja Franciška ROCCOLI — GEŽ, 6. februarja Ivan TORKAR — plavž, 7. februarja Karel AZMAN — VEN, 13. februarja Viinko SIFRER — hladna valjarna, 14. februarja Zvone AZMAN — hladna valjarna, 17. februarja Alojz ŠKEDELJ — valjarna žice, 19. februarja Alojz MIKLAVČIČ — strojno vzdrževanje, 19. februarja Valentin KLINAR — adjustaža Javornik, 20. februarja Julijana RUS — jeklovlek, 25. februarja Ivan KODRIČ — strojno vzdrževanje, 27. februarja Fani SOTLAR — GEŽ, 28. februarja Ela MALEJ — GEŽ.

Vsem naše iskrene čestitke!

Bolj načrtno delo društva strojnih inženirjev in tehnikov

Po sicer slabo obiskanem obnem zboru Društva strojnih inženirjev in tehnikov Jesenice, ki je bil 23. decembra 1972, je novo izvoljeni številnejši upravni odbor začel z delom.

Na osnovi dovolj bogatih razprav in stališč izraženih na obnem zboru so razdelili naloge in sestavili program dela. Delo društva se bo odvijalo v okviru dveh komisij:

— Komisije za izobraževanje in kulturo;

— Komisije za družabno življenje in rekreacijo.

Princip dela bo v tem, da vsi odgovarjajo za realizacijo in opravljajo celotno delo v odboru skupno z medsebojno pomočjo.

Odbor se bo sestajal vsak prvi četrtek v mesecu in po potrebi.

Program dela društva vsebuje:

Predavanja:
— gospodarjenje z rezervnimi deli,
— oprema hladne valjarne,
— revitalizacija naprav,
— vzdrževanje ležajev,
— strokovne izrazoslovje,
— gibanje nebesnih teles.

Debatni večeri:
— stanje talilnic in sodelovanje strojnih inženirjev in tehnikov pri njihovem razvoju.

— Problematika opreme posameznih obratov s poudarkom na izboljšavah.

V odboru so poudarili, da bo potrebno okrepiti medsebojno spoznavanje, sodelovanje in vključevanje zunanjih članov, kar bodo poskušali doseči z družabnimi prireditvami in organiziranjem strokovnih ekskurzij.

Ob tej priliki odbor vabi k sodelovanju mlajše tehnike in inženirje, katerih vpliv in sodelovanje je vse premajhno. V društvo se lahko vpišejo pri Janezu Falitcu, tel. št. 541-SV-HVŽ.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 27. januarja		
Edvard Cenček, TSV	548	727
NEDELJA, 28. januarja		
dipl. inž. Jože Starc, elektro energija	234	81-720
PONEDELJEK, 29. januarja		
dipl. inž. Miroslav Noč, vodstvo vzdrževanja	873	754
TOREK, 30. januarja		
Bogomil Homovec, tehnični direktor	301	766
SREDA, 31. januarja		
dipl. inž. Vlado Šketa, plavž	340	81-413
ČETRTEK, 1. februarja		
dipl. inž. Jaka Soklič, strojne delavnice	556	81-131
PETEK, 2. februarja		
dipl. inž. Janez Komel, žičarna	524	81-583

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Na osnovi čl. 10 pravilnika o delovnih razmerjih ZJ, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v PIV energiji: 3315, D-5, delovodja v PIV energiji, 1 prosto mesto POGOJI:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva STS — strojna ali delovodska šola in najmanj 5 let prakse v strojni stroki. Poleg tega morajo kandidati imeti še opravljene izpite za:

- strojnik črpalnih postaj
- strojnik kompresorskih postaj
- polnilec tlačnih posod

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je v roku 8 dni poslati na kadrovske sektor ZJ.

KADROVSKI SEKTOR

PREDAVANJE

Sindikalna organizacija VEN organizira v petek 2. II. 1973 ob 19. uri v veliki dvorani pri Jelenu zanimivo alpinistično predavanje o naši odpravi na MAKALU v Himalaji.

Predaval bo član odprave Janez Azman. Predavanje bo spremljano z barvnimi diapozitivi.

Vstopnina 2 ND.

Sindikalna organizacija VEN

Odbor za izume in racionalizacijo pri delavskem svetu železarne Jesenice razpisuje natečaj za podelitev

Pantzove nagrade za leto 1973 v višini 10.000,00 din

- Pravico sodelovanja na natečaju imajo vsi člani delovne skupnosti, kakor tudi zunanji strokovnjaki, ki so s svojim delom doprinešili k uveljavljanju bistvenih izboljšav na področju metalurške dejavnosti v železarni Jesenice.
- Rok za oddajo prijav je do 31. marca 1973.
- Prijave sprejema referat za racionalizacijo in novatorstvo pri SEOP. Prijavi mora biti priložena ustrezna dokumentacija na osnovi katere bo lahko odgovorna komisija ocenila tehnično in ekonomsko vrednost prijavljenega predloga.
- Vse podrobnosti v zvezi s prijavo lahko posamezniki dobijo pri referatu za racionalizacijo in novatorstvo SEOP.

Odbor za izume in racionalizacijo
Predsednik:
Franc Gasser, dipl. inž

Pri podpisu dokumenta o ustanovitvi TOZD

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

TOZD — osnova za boljše delo mladih

V soboto, 20. januarja, je bila v spodnjih prostorih Kazine konferenca aktivov ZMS železarne Jesenice. Pod geslom »Socialistična mladina — mladina danes in jutri«, je TK ZMS sprejela akcijski program reorganizacije ZM v železarni po temeljnih organizacijah združenega dela.

Ob dobri udeležbi mladih iz železarne (73 % vabljenih) in ob prisotnosti številnih uglednih gostov med katerimi je bil tudi glavni direktor železarne mag. inž. Peter Kunc, je konferenco otvoril predsednik TK ZMS Ljubo Jasnič. Pozdravil je vse prisotne in predlagal konferenci eno točko dnevnega reda: reorganizacijo ZM v železarni Jesenice po TOZD. Delovno predsedstvo izbrano na konferenci je predlagalo izvolitev nekaterih komisij za uspešno delo konference in osvojilo dnevni red. Glavni referat je imel predsednik TK ZMS.

Referatu je sledila živahna razprava v kateri so sodelovali mladi in gostje konference. V razpravi je bila poudarjena misel, da je reorganizacija ZMS v železarni velik korak naprej pri delu mladih in bistven premik decentralizacije mladinske organizacije, obenem pa razširja možnosti za delovanje vseh mladih v železarni.

Schema reorganizacije in pravilnik o organiziranosti ZM v železarni — oba dokumenta je za javno razpravo objavilo tudi naše glasilo Železar — sta bila na konferenci sprejeta brez pripomb, tako da je bil predlog predsednika TK ZMS o reorganizaciji enoglasno sprejet. Na konferenci so bili izvoljeni tudi nosilci nalog po TOZD katerih skrb je, da skupaj s predsedstvom TK ZMS, sekretariatom ZK in predsedniki sindikalnih odborov v obratih, vzpostavijo stik z mladimi v obratih, organizirajo mladinske aktivne in izpeljejo konferenco osnovnih organizacij ZMS po TOZD. Izvoljeni so bili naslednji tovariši:

- za TOZD talilnice — Ostoja PANIČ
- za TOZD valjarne — Janez NOVAK
- za TOZD predelava — Zvone OBER
- za TOZD tehnični sektor — Branko ISKRA
- za TOZD skupne službe — Mirko RABIČ

Sprejet je bil tudi sklep, da mladinske konference po TOZD morajo biti končane do 15. aprila. Po tem roku pa bo že po novi reorganizaciji izvedena volilna konferenca aktivov ZMS v železarni, ki bo temeljila na delegatskem principu.

Med konferenco aktivov ZMS železarne

Vsekakor pomeni prehod na TOZD za mladinsko organizacijo povsem nov način dela in glede na to, da je mladina železarne ena izmed prvih aktivov, ki se je za tako reorganizacijo odločila, lahko pričakujemo določene probleme pri izvajanju sklepov konference. Treba bo urediti vrsto vprašanj kot npr.: razdelitev finančnih sredstev po TOZD, usklajevanje programov posameznih komisij in konferenc oziroma predsedstev itd., vendar ta in podobna vprašanja ne zmanjšujejo uspeha, ki so ga mladi dosegli na tem področju. Zmotno bi bilo mišljenje, da je z izglasovanjem reorganizacije že vse v redu, sadovi in koristi bodo znani šele čez leto, dve, ko bodo posamezne TOZD resnično ujele utrip dela kakršnega od njih sedaj pričakujemo. To pa pomeni odločanje in sprejemanje programa na čim širši osnovi na demokratičen način v zadovoljstvo vseh mladih zaposlenih v železarni.

Konferenca je na koncu izvolila tudi vršilca dolžnosti, predsednika TK ZMS, ker je dosedanji predsednik TK ZMS Ljubo Jasnič odšel na novo delovno dolžnost pri RK ZMS v Ljubljano. Funkcijo v.d.predsednika bo do volitev konference opravljal Miro IPAVEC iz RTA.

Dosedanji predsednik TK ZMS železarne Ljubo JASNIČ

Najprej zvezni, nato republiški kongresi Zveze mladine

Predsedstvo republiške konference ZMS je na seji, dne 19. januarja 1973 v prvi točki poslušalo informacijo predsednika republiške konference Živka Pregla, o zadnji seji predsedstva Zveze mladine Jugoslavije. Le-to je sprejelo sklep o podaljšanju mandata predsedstvu ZMJ do kongresa in sklep o tem, da bo kongres ZMJ novembra 1973, republiški kongresi pa v decembru letos.

Zvezno predsedstvo je sklep sprejelo z obrazložitvijo, da bo moral zvezni kongres sprejeti vrsto odločitev, bistvenih in življenjskega pomena za nadaljnje delovanje ZM, zato se je najprej treba načelno, oziroma splošno dogovoriti na zveznem kongresu, sklepe tega pa prilagajati konkretnim pogojem v republikah, na republiških kongresih. V drugi točki je predsedstvo imenovalo novo vodstvo republiškega centra marksističnih krožkov.

Osrédna točka dnevnega reda je bila razprava o pravih in volilnih seje v občinskih in republiških organizacijah in razprava o nalogah in aktivnosti ZMS pri oblikovanju koncepta političnega organiziranja in delovanja mladine na osnovi usmeritve 3. seje konference ZKJ. Dokument o pripravi na volitve v prvi točki vsebuje dosedanja prizadevanja ZMS v pripravi na volitve, v drugi točki ugotavlja pomembnost družbenega trenutka in mesta mladih v njem, v tretjem razpravlja o pomembnosti kadrovske politike v organizaciji, ki mora sloneti na sklepih 41. in 28. seje CK ZKS o kadrovski politiki. V četrtem poglavju dokument ugotavlja prisotnost mladih v družbenih dogajanjih in ugotavlja, da imamo v ZM vse več usposobljenih kadrov za vsa področja dela in vse predvidene funkcije. V petem poglavju dokument obravnava postopek evidentiranja, kandidiranja in volitev v organe ZMS in ZMJ. Volitve v občinskih organizacijah morajo biti izvedene do 15. marca, republiška volilna seja pa bo predvidoma 7. aprila.

K drugemu dokumentu, to je o nalogah ZM pri organiziranju na osnovi usmeritve 3. seje konference ZKJ, je predsedstvo sprejelo akcijski program z datum in nosilci akcij. Pri tem lahko ugotovimo, da je predsedstvo ZMS na Jesenicah podoben program že sprejelo in ga tudi izvajalo, tako da bomo v celoti pripravili vse potrebno za demokratičnejšo Zvezo mladine.

V naslednji točki je predsedstvo razpravljalo o nalogah ZMS pri uresničevanju delavskih amajev in se zavzelo za organiziranost ZM v delovnih organizacijah po panogah ter za panožne zbore mladih samoupravljalcev.

Predsedstvo je razpravljalo in sprejelo dokument o republiški delovni akciji, Kozjansko 73, v kateri bo približno 400 brigadirjev, predvsem mladinskih aktivistov, zgradilo sedem kilometrov ceste na Kozjanskem in zraven obiskovalo politično šolo.

Sprejet je bil material o vsebinskem konceptu revije Mladina in sklep o razrešitvi dosedanjega glavnega in odgovornega urednika te revije in imenovanje vršilca dolžnosti, ki bo to delo opravljal do republiške volilne konference, ko bo imenovan novi glavni in odgovorni urednik.

Prav tako je bil sprejet razpis za tekmovanje srednjošolskih glasil in še nekaj aktualnih, tekočih dokumentov, oziroma sklepov.

Evidentirati vsaj 150 kandidatov za funkcije ZM v občini

Predsedstvo občinske konference ZMS Jesenice je na seji 22. 1. 1973 razpravljalo v prvi točki o nalogah konference, ki izhajajo iz republiškega dokumenta o pripravah na volilne konference in se pri tem zavzelo za široko akcijo evidentiranja kandidatov za vse možne funkcije v občinski konferenci.

Kandidate za člane občinske konference, predsedstva in komisij ter za ostale, predvsem vodstvene funkcije v aktivih zveze mladine, je treba evidentirati do 10. februarja. Imena bodo služila tudi kot izbor za predloge za imenovanje članov republiške konference in predsedstva ter za člane delegacij v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah v občini. Evidentiranje pa ne bo zajelo le mladih iz aktivov, temveč tudi mlade iz specializiranih organizacij, iz vrst študentov in pripadnikov JLA, ki služijo rok v naši občini in so z mladino tesno povezani v akcijah na vseh področjih.

Ko je predsedstvo razpravljalo o republiški delovni akciji in se dogovorilo, da bo nanjo poslalo osem mladih, štiri iz neposredne proizvodnje in štiri dijake ali študente, je predlagalo tudi manjšo delovno akcijo v občini. V tej akciji naj bi mladi skupaj z ostalimi uredili trim stezo, saj smatrajo, da je na Jesenicah več kot potrebna in nujna. Zato bo predsedstvo o predlogu obvestilo skupščino občine in družbenopolitične organizacije ter delovne organizacije in interesne skupnosti, da bi se začeli na akcijo takoj pripravljati.

Predsedstvo je nato razpravljalo še o nekaterih tekočih zadevah, poslušalo informacijo o zadnji seji komisije za osnovne šole, ki je sprejela program dela ter o predvideni seji komisije za srednje šole ter o prvi seji komisije za družbeno-ekonomsko odnose, ki bo povezovala delo mladih iz delovnih organizacij vse občine. Prvo akcijo bo organizirala tudi pred kratkim ustanovljena občinska konferenca klubov OZN.

Predsedstvo je ponovno, kot že na dveh prejšnjih sejah, razpravljalo o predlogih aktivov za sprejem mladih v zvezo komunistov. Tri kandidate je predlagal aktiv gimnazije, deset aktiv zveze mladine v Gradisu, enega predsedstvo občinske konference, medtem ko ostali aktivni in mladinske specializirane organizacije niso dale še nobene predloga. Predsedstvo meni, da sedanji trenutek tudi v tem ne dopušča čakanja in mlačnosti ter se hkrati zavzelo za svečan osrednji sprejem mladih v Zvezo komunistov.

Samoupravni organi v preteklem tednu

8. seja odbora za izume in racionalizacije

Predsednik odbora za izume in racionalizacije dipl. inž. Franc Gasser je sklical 8. sejo odbora v sredo, 17. januarja 1973, za dnevni red pa je predlagal pregled sklepov, razpise tehničnih problemov, razpis Pantzove nagrade, reševanje predlogov in poročilo o inovacijski dejavnosti.

Sklepi prejšnje seje so bili izvršeni. Predno so obravnavali predloge o razpisih tehničnih problemov so sklenili, da bo v bodoče probleme tehničnih izboljšav reševala komisija, ki jo sestavljajo predsednik odbora dipl. inž. Franc Gasser, direktor TKR dr. inž. Marin Gabrovšek, vodja službe za racionalizacijo Anton Strajner in obratovodja tistega obrata, na katerega se tehnični problem nanaša. Rešitve bodo nato predlagali odboru v končno potrditev in odobritev nagrad. Nato pa so sprejeli naslednje razpise tehničnih problemov:

- Označevanje vroče valjane žice v kolobarju s kemikalijo v valjarni žice;
- Odtok žlindre v martirnarni;
- Zmanjšanje ropota pod dovoljeno mejo v žebljarni;

— Odprava fizičnega dela na okovalnem stroju, prav tako v žebljarni;

— Mehanska odstranitev ostanka brade na odrezanem koncu profila v profilarni;

— Ureditve izmetne naprave na progi 3 tudi v profilarni;

— Merilna naprava za dolžine profila na starih progah prav tako v profilarni.

Za vsak razpis posebej so določili tudi nagrade.

Sklenili so, da se v tovarniškem glasilu ŽELEZAR objavi razpis Pantzove nagrade

skladno s pravilnikom, ki ga je delavski svet Železarne sprejel na seji, dne 28. decembra 1972 in naročili sektorju za ekonomiko za izdelavo enega od predloženih osnutkov plakete, ki jo bo avtor dobil poleg denarne nagrade.

Rešili so dva predloga in sicer predlog št. 2055 »Obzidava ponvic z masami«, ki ga kot racionalizacijo niso priznali, vendar so avtorjema priznali odškodnino 4000 dinarjev v razmerju 2500 proti 1500 za uspešno uvajanje nove tehnologije obzidave. Za predlog št. 2002 »Rekonstrukcija izstopne stene potisne peči v valjarni 2400« so avtorju priznali enkratno odškodnino 1570 dinarjev.

Poročilo o inovacijski dejavnosti v minulemu letu so vzeli na znanje brez pripomb.

22. seja odbora za splošne zadeve

Na 22. seji odbora za splošne zadeve, ki jo je predsednik odbora Zdravko Crv sklical v ponedeljek, 22. januarja 1973, so obravnavali naslednja vprašanja:

1. Pregledali so sklepe prejšnje seje in v zvezi s tem sprejeli navodila s pripombami, ki so jih posredovale družbenopolitične organizacije. Glede posojanja orodja pa se še niso odločili in so naročili tehničnim službam, da pripravijo spisek orodja, ki bi se lahko v tovarni odpisal in preko maloprodaje

posojal zainteresiranim delavcem tovarne.

2. Odobrili so štiri potovanja v zamejstvo, največ komercialnega značaja.

3. Sprejeli so na znanje poročilo o ekskurzijah v tovarni in reševali tekoče zadeve oziroma prošnje, med drugim so odobrili dotacijo 5000 dinarjev industrijskemu gasilskemu društvu Železarne.

Rubrika za vas

Vzdrževalci žerjavov vprašujejo

Sodelavci na delu pri vzdrževanju žerjavov so nam poslali spodnje pismo, na katerega so nam dali ustrezen odgovor na oddelek za nagajevanje na sektorju za ekonomiko in organizacijo.

V imenu vseh delavcev, ki delamo na vzdrževanju žerjavov prosim za ustrezno tolmačenje na spodnje vprašanje:

Po čl. 156. pogl. IX, str. 61 pravilnika o varstvu pri delu ZF prištevamo delo na vzdrževanju žerjavov med delovna mesta s posebnimi pogoji dela. To potrjuje tudi čl. 158 istega pravilnika.

Vse prizadete nas zanima na podlagi zgoraj opisanega naslednje:

1. Kakšne specifične pravice in dolžnosti ima zaposleni na takem delovnem mestu? (Da ne bo pomote. Dolžnosti dokaj dobro poznamo, pravice pa nam dejansko niso poznane, oziroma so neprimerno manjše od dolžnosti).

2. Smatramo, da je beneficiran staž takih delovnih mest uveden zaradi posledic pogojev dela, ki so jim posamezniki izpostavljeni. Konkretno opravljamo enako strokovno ključavničarsko delo v teh posebnih pogojih. Po kategorizaciji smo enako vrednoteni kot ključavničarji v »običajnih« delovnih pogojih. Zanima nas, če smo zaradi tega upravičeni smatrati, da smo prikrašani pri kategorizacijski oceni za stopnjo, ki izhaja iz vpliva teh posebnih pogojev dela.

ODGOVOR:

Pravilnik o varstvu pri delu ima že po svojem naslovu namen urejati vprašnje zaščite pri delu in ne opredeljuje, kakšne pravice iz naslova delitve osebnih dohodkov pripadajo tistemu, ki dela na delovnem mestu, kjer vladajo posebni pogoji ali je možnost poškodb večja kot sicer.

Dolžnosti in pravice, ki izvirajo iz tega pravilnika so navedene v poglavju IV. in jih ni potrebno ponavljati.

Z izvedbo kategorizacije, izdelane po enotnem kriteriju, so opredeljene osnovne pravice posameznika iz naslova udeležbe pri delitvi osebnih dohodkov. Kot posebna pravica se smatrajo dodatki za dela pod otežkočnimi pogoji, ki jih ureja pravilnik o dodatkih za izredno otežkočena dela. Ta pravilnik navaja vrsto del, ki se pojavljajo prav pri vzdrževanju žerjavov in menimo, da ni pomankljiv, saj se od zadnjega popravka tj. od 1. 7. 1970 dalje niso pojavili novi predlogi za dopolnitev. Navedimo le prva dva in del tretjega člena tega pravilnika.

Čl. 1

Namen pravilnika o dodatkih za izredno otežkočena dela je določiti, katera občasna dela na področju Železarne je smatrati za dela, ki so opravljena pod izredno težkimi, zdravju in varnosti škodljivimi pogoji in za takšna dela priznati določeno stimulacijo v obliki otežkočenega dodatka.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Dopisujte v Železarja

Sestanki delovnih skupin

STROJNO VZDRŽEVANJE: 10. januarja je imela sestanek delovna skupina Repinc na strojnem vzdrževanju valjarne Bela. Vprašujejo in zahtevajo pojasnilo, zakaj so v drugih oddelkih strojnega vzdrževanja sodelavci upravičeni do stimulacijskega dodatka. Omenjali se elektro vzdrževanje v valjarni Bela in menijo, da gre za ne-realno oceno in zapostavljanje strojnega vzdrževanja. Želijo tudi pojasnilo na vprašanje, kaj vse se upošteva za pokojninsko osnovo. Vodja delovne skupine opozarja na večjo delovno disciplino ter boljše izkoriščanje delovnega časa. Zaradi odhoda sedmih vzdrževalcev, delovni skupini primanjkuje ustrezen kader. Delovna skupina obratnih ključavničarjev strojnega vzdrževanja v elektrodnom obratu pa je razpravljala o varnosti pred požari ter o uporabljanju zaščitnih sredstev.

SAMOTARNA — 10. in 11. januarja so imele sestanke naslednje delovne skupine: Krmelj, Pfajfar, Ščulac, Rus in Podlesnik. Na vseh sestankih so obravnavali izpolnjevanje proizvodnega načrta za december, ki ni bil izpolnjen. Najbolj pogosti vzroki so zaradi zastojev, pomanjkanja delavcev itd. Razpravljali so tudi o proizvodnem načrtu za leto 1973 in govorili o varnosti pri delu. Delovna skupina Ščulac, Pfajfar ter Krmelj so bile seznanjene tudi s problematiko požarne varnosti in z uporabo ročnih gasilskih aparatov.

BLUMING STEKEL — 13., 14. in 17. januarja so se sestali člani delovnih skupin Miklič, Rabič in Jordan. Kritično so obravnavali opravljeno delo v decembru ter govorili o varnosti pri delu. Kljub temu, da plan v decembru ni bil izpolnjen, je bila dosežena rekordna proizvodnja blumov, izredno dober pa je bil tudi izplen. Da sestanku delovne skupine Jordan so prisotne opozorili na uporabo zaščitnih sredstev ter na večjo previdnost pri delu.

VALJARNA ŽICE — Sestanek delovne skupine Koren je bil 16. januarja. Največ so govorili o izpolnjevanju proizvodnih nalog v minulemu letu ter o planu za leto 1973. Plan je izvedljiv, če bo na razpolago toliko delavcev, kot jih je potrebno za normalno delo in da bodo naprave skozi vse leto normalno obratovale. Seveda potrebujejo ustrezen vložek za nemoteno proizvodnjo. Ob koncu sestanka so samoupravnim organom predlagali spremembo dela za novoletne praznike. Tako naj bi začeli s praznovanjem 31. 12. ob 14. uri z delom pa začeli zopet 2. januarja ob 6. uri. Vsi tisti, ki delajo v turnusu 4+1 so v vsem letu na tri praznike prosti, šest praznikov so v tovarni. Delavci želijo, da bi vsaj poleg treh praznikov, ki so prosti, bili še prosti 31. 12. na popoldanski in nočni izmeni.

JAVORNIK I — Delovna skupina Mežnarc na lahkih progah je imela sestanek 17. januarja. Inž. Rižmarič je prisotne seznanil s planom za leto

1973, vodja delovne skupine pa je govoril o planu za januar. Prepričani so, da bodo ob prizadevanju vseh članov kolektiva plan izpolnili, če ne bo nepredvidenih motenj v proizvodnji. Nekateri delavci še vedno prihajajo in odhajajo iz tovarne prek ograje, kar ni v skladu z delovno disciplino. O tej zadevi so razpravljali tudi na seji sindikalnega odbora, delovna skupina pa je bila seznanjena s sprejetimi zaključki. Razpravljali so še o uporabi zaščitnih sredstev ter ugotavljajo, da nekateri posamezniki ne upoštevajo predpisov s področja varnosti pri delu.

KNJIGOVODSTVO TALILNIC — V sejni sobi obrata plavž so se 16. januarja sestali člani delovne skupine knjigovodstvo talilnic. Tov. Ferčej iz poklicne gasilske reševalne čete jih je seznanil z uporabo gasilskih aparatov.

HVZ — V dneh 17., 18. in 19. januarja so imele sestanke naslednje delovne skupine: Marinkovski — žičarna II, Tramte — žičarna, Oreški — patentirnica, Pokljukar — žičarna, Janša — pocinkovalnica, Koblar — votličarna, Guzelj — patentirnica, in Gašperin — žičarna I. Prisotni so bili na vseh sestankih seznanjeni z izpolnjevanjem proizvodnega načrta v decembru ter s planom za januar in leto 1973. Skoraj na vseh sestankih so razpravljali o požarni varnosti in o uporabi ročnih gasilskih aparatov. Prisotni so imeli tudi precej pripomb k planu za leto 1973, delovna skupina Gašperin v žičarni I pa je predlagala sklic sestanka vseh delovnih skupin žičarne. Poleg žičarjev naj bi se sestanka udeležili vsi tisti, ki so bili prisotni pri sestavi družbenega plana, direktor SEOP in šef DE, obratovodja in predstavniki sindikalne ter ostalih družbeno političnih organizacij.

Ali je to doprinos k pospeševanju inovacijske dejavnosti?

Kot predsednik Društva avtorjev tehničnih izboljšav prisostvujem sejam odbora za izume in racionalizacije pri DS Železarne. S tem sestavkom želim opozoriti kako poteka razprava pri reševanju predlogov avtorjev tehničnih izboljšav.

Ze takoj lahko povem, da razprava po teh vprašanjih ni na zadovoljivi višini samoupravljanja in bo potrebno, če hočemo doseči napredek na področju tehničnih inovacij, marsikaj spremeniti. Bolj bo potrebno upoštevati mnenje posameznih članov odbora, ravno tako pa se bodo posamezni člani morali bolj seznaniti z vsebino in s kvaliteto posameznih predlogov.

Morda ne bi bilo odveč, če bi upeljali nazaj staro navado, ko so posamezni člani komisije, katero je potem zamenjal leta 1968 odbor, ugotavljali tehnično vrednost realiziranega predloga ter potem tudi bolj odločno in prepričljivo vztrajali pri svojih ugotovitvah in niso bili samo

glasovalni aparat ter potrjevali večkrat vsiljeno mnenje in oceno tehničnega predloga.

Kot značilen primer naj navedem razpravo o predlogu številke 2055, katerega izračun prihranka znaša 1.422.720 din, kakor je napisano v poročilu referata za racionalizacije in novatorstvo. Iz razprave na seji je bilo razvidno, da se odreda avtorjem pravica avtorstva, ter da se vso zaslug pripisuje Metalurškemu inštitutu, kljub temu, da avtorja navajata v pritožbi, ki sta jo poslala na društvo, da sta ona prva, ki sta leta 1970 na osnovi izkušenj sestavila razmerje glina : kvarcit in je to razmerje še danes ostalo nespremenjeno.

Razprava je pokazala, da smo tak sestav malte, ki jo imamo sedaj, že pred leti poznali in da je maso sestavil in proizvajal tov. Ručigaj, nekdanji obratovodja naše šamotarne. Na vprašanje, zakaj smo potem plačali določeno vsoto Metalurškemu inštitutu, če nam je bila ta stvar že znana, sem dobil odgovor, da smo plačali zato, da je Metalurški inštitut uvedel proizvodnjo te mase v podjetju TERMIT Domžale, kateri nam sedaj to maso tudi dobavlja. Ne vem ali je to prav, da Železarna plačuje podjetju, ki nam potem dobavlja, vpeljavo nove proizvodnje, v tem primeru mase. Po vsej verjetnosti moramo mi sami plačevati vse stroške, če hočemo proizvesti oziroma uvesti novo kvaliteto jekla. Pri vsej tej razpravi, pa je član odbora, predstavnik strokovne službe, izstopal zelo osebno, kar brez dvoma ne spada v razpravo na samoupravnem organu. Skušal je enega izmed teh dveh avtorjev prikazati v zelo slabi luči, po vsej verjetnosti zato, da bi s tem opravičil svoje stališče.

Ob koncu je odbor sprejel salomonsko rešitev, da se avtorstvo ne prizna. Prizna pa se za uspešno uporabo mase pri obzidavi livnih ponvic nagrada. Menim, da naj odbor rešuje vprašanje odškodnine za posamezne tehnične izboljšave, nagrade pa naj daje tisti, kateri je v naših samoupravnih aktih določen. V kolikor bomo hoteli razširiti krog inovatorjev, bomo verjetno morali spremeniti odnos do ljudi, ki hočejo z dobro voljo in razmišljanjem doprinesiti k uspešnemu gospodarjenju. Pri organizaciji samoupravnih organov v TOZD ne smemo pozabiti tudi organe, ki bodo reševali predloge tehničnih inovacij z večjim vplivom samoupravljalcev in ki bodo imeli tudi večji posluš in prepričanje, da tudi delavec, ki je v tesni zvezi s proizvodnjo, marsikaj doprinese k znižanju proizvodnih stroškov ali večji proizvodnji.

Stane Torkar
predsednik DIATI

Uspešno delo odbora za izume in racionalizacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

V preteklem letu je odbor za izume in racionalizacije pri DS pozitivno ocenil 17 večvrednih tehničnih izboljšav. Avtorjem je na osnovi prikazanih in potrjenih izračunov koristil in prihrankov v višini 3.273.876 din odobril in izplačal 88.079 din odškodnin, rent, akontacij in nagrad za njihove pomembne delovne in tehnološke dosežke. Pri vsem tem pa je razveseljiva in spodbudna ugotovitev, da naši iznajditelji skupaj z novatorji in racionalizatorji vedno bolj uspešno odstranjujejo in rešujejo vedno bolj pomembne probleme, ki hromijo in zavirajo nemoteno obratovanje in potek kakovostne proizvodnje.

Za letošnjo prvo sejo odbora za izume in racionalizacije pri DS je predsednik odbora skupaj s službo, pristojnimi in odgovornimi poročevalci in člani komisije pripravil obsežen program. Seja je bila ob polni udeležbi.

Člani odbora so najprej dokončno ocenili dvoje večvrednih tehničnih izboljšav, kateri so predhodno obravnavali že na sejah komisij za racionalizacije in novatorstvo pri svetih DE talilnic in vzdrževanja.

Avtorjema tehnične izboljšave številke 2055 Jožetu ULČARJU, tehnologu jeklarne in Stefanu ŠČERBIČU, delovodji ponvičarskih zidarjev, je bila priznana in odobrena enkratna skupna odškodnina v višini 4000 din v razmerju 2500 din Ščerbiču in 1500 din Ulčarju. Oba, sta aktivno in prizadevno sodelovala s celotnim kolektivom talilnic in šamotarne ter z Metalurškim inštitutom iz Ljubljane pri uvajanju kislih mas za izdelavo odpornejše ponvične opeke. Ta uspešna mešanica ustrezne glinice in kvarčevega peska je bila dolga leta, vse po osvoboditvi, pereč problem pri vzdržni obzidavi livnih ponvic. S problemom so se dolga leta ukvarjali šamotniki, talilniški in drugi strokovnjaki. Sele s pomočjo podjetja Termit in Metalurškega inštituta ter obeh avtorjev, so bili doseženi pozitivni rezultati. Teoretične izsledke sta Ščerbič in Ulčar uspešno uvedla v proizvodnjo. Vsem skupaj je uspelo povečati vzdržnost ponvic, s čimer so dosegli tudi manjši čas vzdrževanja, sproščene so bile delovne kapacitete ponvičarskih zidarjev, prihranek na novi kisli masi pa izkazuje 1.000.000 din letno. Avtorja tehnične izboljšave sta nedvomno upravičena do odškodnine, ker nosita glavni delež pri uvajanju opečne mase v proizvodnjo.

Pozitivno je bil na predlog komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE vzdrževanja ocenjen tudi izboljševalni predlog številke 2002, katerega je izvedel in pred-

ložil v oceno in nagraditev Ivan TUSAR, delovodja strojnega vzdrževanja montaže v valjarnah Javornik. Avtorju je uspelo uspešno izdelati novo izstopno steno in žleb na potisni peči v valjarni debele pločevine na Javorniku. S to originalno izvedbo mu je uspelo povečati vzdržnost potisne peči in zmanjšati njeno vzdrževanje. Predlog so dobro in pozitivno ocenili ter priporočili v nagraditev obratovodja valjarne 2400, vodstvo javorških valjarn, valjavski in vzdrževalni strokovnjaki, kakor tudi pristojna komisija pri svetu DE vzdrževanja. Člani odbora so avtorju enoglasno odobrili enkratno odškodnino v višini 1579 din, ki jo je priporočila komisija pri svetu DE vzdrževanja.

Avtorjem izboljševalnih predlogov številke 2002 in številke 2055 Ivanu Tušarju, Jožetu Ulčarju in Stefanu Ščerbiču se zahvaljujemo za njihovo uspešno prizadevanje in jim čestitamo k doseženim uspehom.

Odbor je v nadaljevanju zadolžil pristojno službo, da začne pospešeno na vidnem mestu v tovarniškem glasilu Železar objavljati nove naloge in probleme, ki kakor koli negativno vplivajo na našo večjo poslovno in rentabilnost. V prihodnje bo objavljenih v Železari sedem novih nalog, problemov, katere morajo naši iznajditelji, novatorji skupaj z racionalizatorji čim prej rešiti in odstraniti.

V današnji številki Železarija je objavljen tudi razpis za inž. Lambert Pantzovo nagrado v višini 10.000 din za leto 1973, ko bo ta nagrada prvič podeljena za najboljši metalurški dosežek v korist naše Železarne v počastitev stoletnice izdelave prvega visoko odstotnega feromangana v javorških plavžih. Vabimo vse člane kolektiva in druge strokovnjake naj prijavijo na referat za novatorstvo in racionalizacije pri SEOP svoje metalurške dosežke. Rok prijave je 31. marec 1973. Prve inž. Pantzove nagrade in diplome pa bodo podeljene za praznik dela, 1. maja 1973.

Lične plakete in diplome so že v delu pri akademskem slikarju in grafiku Jaku TORKARJU.

Sklepi zadnje, sedme, seje odbora za izume in racionalizacije pri DS Železarne so bili v glavnem vsi izvršeni ali pa so v izvedbi.

Rubrika za vas

(Nadalj. s 5. strani)

Cl. 2

Kot dela takšnega značaja se smatrajo predvsem popravila na agregatih, ki so pod visoko temperaturo, dela na odprti višini, dela v zaprašenih, zadimljenih ali zaplinjenih kanalih in dela, ki so podvržena prahu in umazaniji.

Cl. 3

Kadar opravlja delavec Železarne katerokoli delo otežkočnega značaja, ki je navedeno v nadaljevanju pravilnika, mu za efektivni čas pri delu, pripada poleg rednega zaslužka še dodatek za otežkočeno delo.

Ze samo vprašanje potrjuje pravilnost izvedene kategorizacije, ker pravi, da »konkretno opravljamo enako strokovno ključavničarsko delo v teh posebnih pogojih in smo enako vrednoteni kot ključavničarji v običajnih delovnih pogojih«. Za posebne pogoje pa razumljivo pripada slehernemu delavcu Železarne poseben dodatek. Pravilna uporaba »pravilnika o dodatkih za otežkočena dela« pa mora ustvarjati razliko med vzdrževalci, ki delajo v običajnih pogojih in tistimi, ki večji del svojega dela opravijo pod otežkočenimi. Delo pod otežkočenimi pogoji je namreč značilnost večine vzdrževalcev, vsled česar tudi ni bistvene razlike pri osebnih dohodkih med vzdrževalci žerjavov in ostalimi. Prav jasno pa se odraža razlika med delavci istih kategorij v delavnicah (ki so tudi vzdrževalci) in strojnimi vzdrževanjem, saj so le-ti ustvarili v decembru 1972 sledeči osebni dohodek na uro:

	delavnice	str. vzdržev.	indeks
VI. kat.	9,38	10,85	1,16
VII. kat.	10,13	11,42	1,13
VIII. kat.	10,65	12,37	1,16
IX. kat.	11,81	13,06	1,11

Vpliv dodatkov, kjer prevladujejo prav dodatki za otežkočeno delo, je torej v tem primeru od 11—16 %, kar pomeni v osnovni kategorizaciji več kot 2 kategoriji razlike.

Otežkočena dela vzdrževanja žerjavov pa so navedena predvsem pod tekočo številko 31a-1.

SEKTOR ZA EKONOMIKO IN ORGANIZACIJO
— oddelek za nagrajevanje

Kaj je s povrnitvijo neizkoriščenih prevozov?

Oglašam se v imenu tistih delavcev, ki se vozimo na delo z avtobusom VIATOR na relaciji LIPNICA—JESENICE. Avtobus na tej relaciji med državnimi prazniki ne vozi. Pred vsakim praznikom dobimo od VIATORJA pismeno obvestilo, s katerim nas obveščajo in svetujejo naj se poslužimo vlaka. Na koncu se obljubijo, da bomo denar dobili vrnjen. Nekaj delavcev iz tega območja dela v martinarni in na plavžu, in so dolžni delati tudi takrat, ko drugi praznujejo. Vsak mesec redno plačamo mesečne vozovnice, čeprav jih v takih primerih ne koristimo.

VIATOR dalj ko do obljube ni prišel. Posameznikom dolguje povračilo vozovnic za vse praznike v letu 1972, ko njihov avtobus na tej relaciji ni vozil. Delavci so se naveličali nadlegovati sprevodnika, ki ima vedno isti odgovor: »A ste tečni, ko bom jaz dobil, boste tudi vi.«

Prosimo uredništvo, da od VIATORJA zahteva ustrezno pojasnilo oziroma odgovor.

Delavci vozači na relaciji Jesenice—Lipnica

ODGOVOR:

Na vodstvu poslovne enote VIATORJA na Jesenicah so nam povedali, da je postopek pri povračilu vozovnic za dneve, ko VIATORJEV avtobus na tej relaciji ne vozi, delavci pa morajo na delo in se poslužujejo drugih prevoznih sredstev, zelo enostaven. Ali delavci sami po svojem zastopniku, ali prek sprevodnika v avtobusu ali prek dežurnega prometnika pred Železarno, dostavijo blagajni poslovne enote VIATOR Jesenice seznam delavcev s priloženimi vozovnicami in takoj dobijo izplačane vozovnice. To je najbolje narediti za vsak primer sproti.

**Dopisujte
v Železarja**

Sindikalni občni zbori

JEKLOVLEK

Dne 16. decembra so se v Gozd Martuljku sestali člani sindikalne organizacije jeklovlek na občnem zboru. Poleg članov sindikata se je občnega zbora udeležil predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne tov. Kobentar. Po izvolitvi organov občnega zbora je poročilo o opravljenem delu sindikalnega odbora prebral v. d. predsednika tov. Stane Pagon. Poročilo obravnava novo kvaliteto samoupravljanja, ki se kaže v sprejemanju samoupravnih dogovorov, torej gre za vprašanje delitve dohodka in družbenega usmerjanja te delitve. Precej pozornosti je predsednik sindikalnega odbora posvetil položaju slovenskih železarn ter pripravi za ustanovitev TOZD, ki so temeljne oblike združenega dela, v katerih sodelavci na osnovi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja ter upravljajo sredstva družbene reprodukcije in odločajo o dohodku ter o drugih vprašanjih svojega ekonomskega položaja.

Iz organizacijskega poročila je razvidno, da je imel sindikalni odbor v minuli mandatni dobi šest sej. Bilo je precej sprememb zaradi odhodov članov na druga delovna mesta ali pa so bili upokojeni. Na sejah so obravnavali obratno problematiko in pri tem poudarili disciplino ter odgovornost posameznih delavcev, govorili so o odnosih med Železarno in GPZ ter o športu, rekreaciji, izletih in o denarni pomoči. Organizirali so dvednevni izlet v Poreč, ki je uspel in želijo, da bi bilo v prihodnje več takih izletov.

Najprej je v razpravi sodeloval obratovodja Berti Brun in povedal, da bi skoraj morali praznovati 30-letnico obstoja, vendar štejejo začetek obratovanja od leta 1945 dalje. Govoril je o dosedanjih dosežkih in nalogah, ki predvidevajo, da bo proizvodnja za 1300 ton večja kot v prejšnjem letu in za 2 % večja od planirane proizvodnje. Dalj časa se je zadržal pri proizvodni problematiki in uspehih v drugem polletju, ko je večja tudi storilnost na uro in moža in je znašala 65 kg. Govoril je še o vprašanjih, ki zadevajo nelikvidnost Železarne, nato pa predlagal, da bi se od zakroženega dela faktorja po učinku, zakroženega dela procenta in od premijskega faktorja odvajalo denar v blagajno sindikalne organizacije. Razmislili naj bi tudi o možnosti, da bi morda za odpadne materiale, ki so upoštevani v ceniku, odvajali denar sindikalni organizaciji in bi tako imeli zagotovljena sredstva in stalni dohodek.

Jože Rev je govoril o vzdrževanju strojev, ki jih delavci premalo čistijo. V daljši razpravi je sodeloval predsednik tovarniškega odbora

osnovne organizacije sindikata Železarne tov. Kobentar. Govoril je o najbolj aktualnih nalogah sindikalne organizacije v sedanjem obdobju. Omenjal je prizadevanja, da bi odpravili nelikvidnost in govoril o novi hladni valjarni, ob koncu razprave pa je pozval delavce, naj pomagajo sindikalnemu odboru, da bodo uspehi še večji. V razpravi sta sodelovala še tov. Muhar in Mencinger ter govorila o sestankih delovnih skupin, o ustanavljanju TOZD in o vzdrževanju strojev. Izvolili so nov sindikalni odbor, za predsednika pa je bil izvoljen tov. Slavko Markelj.

PROFILARNA

Občni zbor sindikalne organizacije profilarne je bil 9. decembra 1972. Poleg članov sindikata iz obrata se je občnega zbora udeležil tudi Lojze Kambič, ki je zastopal tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata Železarne.

Predsednikovo poročilo je vsebovalo razmišljanja o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. Govoril je o ustavnih dopolnilih, ki so za nas vse izrednega pomena in o pismu predsednika Tita ter iz izvršnega biroja predsedstva ZKJ. V drugem delu poročila je obravnaval delo sindikalnega odbora. V profilarni so sindikalni odbor ustanovili februarja 1972, v devetih mesecih pa so imeli štiri seje. Največ so govorili o proizvodni problematiki, organizirali so tudi dvednevni izlet v Crikvenico. S športno in rekreacijsko dejavnostjo niso bili zadovoljni. Sicer je predsednik poudaril, da so odrejene naloge v minulih devetih mesecih uspešno opravili. V razpravi je sodelovalo več sodelavcev, vsi pa so obravnavali proizvodno problematiko ter se zavzemali za izpolnjevanje proizvodnega načrta. V razpravi sta sodelovala tudi obratovodja tov. Komljanec in zastopnik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne. Ob koncu občnega zbora so zvolili člane novega odbora, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil predsednik Andrej Vidmar.

VALJARNA ŽICE

Sindikalna organizacija valjarne žice je imela 6. januarja v prostorih hotela Franca Rozmana v Martuljku redni letni občni zbor. Poročilo dosedanjega predsednika je bilo zelo obširno. V začetku je omenjal sedanjo vlogo sindikalne organizacije, v nadaljevanju pa je govoril o prizadevanjih, ki so v zadnjem obdobju prisotna pri odpravljanju socialnih razlik in govoril o razvoju samoupravljanja ter še posebej o temeljnih organizacijah združenega dela.

Sindikalni odbor je imel pet rednih sej z 80 % udeležbo. Razpravljali so o novem

pravilniku za nagrajevanje ter o zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Razen o nalogah, ki so jih obravnavali na petih sejah sindikalnega odbora, je predsednik v svojem poročilu omenjal varstvo pri delu stanovanjsko problematiko, dalj časa pa se je zadržal pri proizvodni problematiki obrata.

Večina razpravljavcev je v razpravi omenjala probleme, ki nastajajo pri izpolnjevanju proizvodnega načrta. Dosežena je bila rekordna proizvodnja, kljub temu, da so imeli pogoste težave zaradi neustreznega vložka, zaradi žice, ki jo dobivajo iz žičarne za vezavo in pa zaradi rezervnih delov. Na vprašanja, ki so bila v razpravi načeta, je posredoval daljšo informacijo obratovodja Zdravko Črv. Vzporedno s proizvodno problematiko in doseženo rekordno proizvodnjo v decembru je tov. Črv govoril še o izpolnitvi, ki so zelo pomembni in se bo treba tudi v prihodnje prizadevati, da bodo le-ti čim večji. Omenjal je tudi prizadevanja uprave podjetja in samoupravnih organov za deblokado žiro računa podjetja. Dalj časa se je zadržal tudi pri delu delovnih skupin. Menil je, da je gradivo namenjeno za razpravo še vedno premalo proučeno, nadaljnemu delu delovnih skupin, pa bo treba posvetiti še večjo pozornost.

Tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata Železarne je zastopal tov. Sok. Med drugim je dejal, da sindikalne organizacije v Železarni niso najbolj aktivno delovale. Vzroke je treba iskati v osamljenosti sindikalne organizacije v obratu. Bile so premalo učinkovite pri reševanju problemov delavcev in obrata. Na sejah sindikalne organizacije bo potrebno večjo pozornost posvetiti sestankom delovnih skupin, redno mesečno pa bo treba na dnevni red vključevati tudi obratovodno proizvodno problematiko. Prisotne je še seznanil z opravljenim delom tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne in naštel naloge, ki jih bo treba opraviti v bližnji prihodnosti. Na prvem mestu je omenjal uveljavljanje ustavnih dopolnil, ustanavljanje TOZD v Železarni in še druga vprašanja.

V drugem delu občnega zbora so člani razpravljali o stanovanjski problematiki in drugih problemih. Izvolili so nov sindikalni odbor, za predsednika pa ponovno tov. Divjaka.

PLAVŽ

V soboto 23. decembra je imela sindikalna organizacija obrata plavž v Gozd Martuljku redni letni občni zbor. Poleg članov sindikata iz obrata plavž so bili na občnem

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

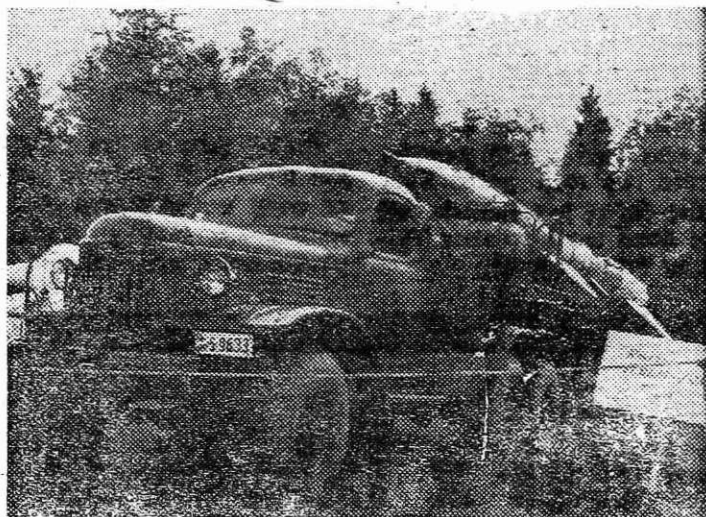
Prednosti splošnega ljudskega odpora pred klasičnim vojskovanjem

»DRŽITE SE PARTIZANSKEGA NAČINA VOJSKOVANJA IN IZOGIBAJTE SE KRUTIM FRONTAM. NAJVEČJE USPEHE DOSEŽEMO S POSKODOVANJEM PROMETNIH ŽIL, UNIČEVANJEM TRANSPORTOV, ZASEDAMI, PRESENEČENJI, PRI TEM PA TRPIMO MANJŠE IZGUBE. MRTVE BLOKADE NISO PRIMERNE. BOJI OKOLI MEST VEDNO DOBLJO FRONTALNI ZNAČAJ. SOVRAZNIKU NE DOVOLIMO, DA BI SE ODDALJIL IZ MESTA.«

(TITO: »VOJNO DELO« I. knjiga)

VSELJUDSKA OBRAMBA — NUJNOST SFRJ

Glede geografsko-strateškega položaja in sistema prometnih žil, s katerim je povezana s svetom, je Jugoslavija balkanska, srednjeevropska, jadranska in obdonavska država. Skupna površina naše države je 255.804 kvadratnih kilometrov, državna meja je dolga 2969 kilometrov, morska obala pa 1903, največja dolžina v smeri severozahod—jugovzhod (Rateče—Devdelija) je približno 920 kilometrov zračne črte, največja širina v smeri jugozahod—severozahod (Metković—Horgoš) pa znaša okoli 400 kilometrov.

Z letalske razstave na Brniku — domača raketa zemlja—zrak

Zelo pomembna posebnost našega bojišča v topografskem pomenu je raznovrstnost reliefa. Prevladuje gorsko in hribovito zemljišče (cca 70 % površine) kar vsaj malo olajšuje boj proti velikim oklepnim formacijam. Pravimo — nekoliko, ker je z izgradnjo gostega omrežja cest skoraj v vseh krajih naše dežele prehodnost v občutni meri povečana.

Druga značilnost je raznovrstnost rastlinskega sveta oziroma, velike površine našega ozemlja pokrivajo gozdovi in druga rastlinstva. Tretja posebnost je prepletenost z rekami: na ozemlju SFRJ je 1850 rek, dolgih več kot 10 kilometrov, dolžina toka vseh skupaj pa je približno 44.000 kilometrov. Čeprav reke zdaj niso takšne ovire kakršne so bile nekoč, v občutni meri zadržujejo in otežujejo napadalceve ofenzivne namene.

Četrta posebnost pa je izredna členovitost jadranske obale, številni zalivi, pristanišča, prekopji, zalivi, zalivčki in rti. V dolžini približno 1500 kilometrov je jadranska obala visoka, strmo se dviga nad morjem in prehaja v gorato zemljišče. Pred obalo ležijo številni otoki. Za njih lahko rečemo, da so predstraža in trdnjava na naši obmorski meji.

Nihče ni na našem ozemlju spretnejši in sposobnejši od nas. Predvsem bomo imeli brez dvoma nekaj prednosti: bojevali bi se na svojem ozemlju, poznali relief, hidrografijo, morsko obalo, celoten prostor v naši državi ter bi tako lahko uporabili vse prednosti, ki iz tega izhajajo. Sovražnik pa bi bil, kljub temu da bi imel sodobna sredstva, soočen z velikim številom naravnih ovir in predvsem z negotovostjo. Za ilustracijo lahko rečemo, na podlagi izkušenj NOB, da se ni nihče tako spretno in sposobno bojeval, npr. v Sremu in Slavoniji, kot so se borci iz teh krajev. Borci iz Slovenije in Črne gore pa so bili večji bojevanja v gorskih predelih svojega kraja. Enako velja za vsak naš narod in narodnost ter za vsak kraj naše države.

(Nadaljevanje prihodnjiki)

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Dražgoška republika

Odlomek iz knjige Dražgoška bitka 5

Toda zgodilo se je drugače.

Krenili smo čez hudo zasneženo Jelovico proti Radovljici. Z nami je bil tudi neustrašni Janez Perko, pa tudi Oskarja Pogačnika z Bleda se spominjam. Če se ne motim, sta bila z nami tudi Jože in Tonček Dežman iz Lesc. Pot je bila zaradi obilnega snega zelo težavna. Vendar smo vse te težave voljno premagovali. Bernardovo in Perkovo junaštvo, ki nam je bilo dobro znano, je prehajalo na nas, da se nismo bali. Do drugega mostu na Savi, prek katerega se pride tudi na Bled in v Radovljico, smo prigazili šele v mraku. Menda je prav prejšnji dan snežilo. Blizu mostu smo malo počakali in oprezali...

Tedaj smo opazili nemško stražo. Še smo počakali...

Čez čas se je izmenjalo več kot deset novih vojakov. Prišli so prav na most.

Zdaj nas je zamikalo, da bi užgali, čeravno to pot ni bil naš namen. Bernard je bil takoj za udar. Kje boš imel lepšo priložnost za napad kot sedaj, ko so na mostu. Pomerili smo vsi hkrati — in usekali!

Videti je bilo, da smo dobro zadeli. Močno je zaropotalo, potem pa smo se napotili k nekemu posestvu, kjer je bil gospodar izseljen, tam pa so kraljevali Nemci. Pobrali smo jim hrano in živino ter vse skupaj odgnali s seboj.

Odpravili smo se v Jelovico. Kar ob pravem času, kajti prišla je nova nemška patrulja, ki je pomagala napadeni...

Vračali smo se čez Lipniško planino. V Dražgoše smo se vrnili naslednji dan okoli enajste... (Marko Čadež, Škofja Loka, prav tako).

O tem dogodku je poveljnik orožniške postaje v Radovljici 6. januarja svoje predstojniku polkovniku Handlu poročal tole:

»5. 1. 1942 okrog 17.30 je komunistična banda sto korakov pred mostom čez Savo pri Skalcah, občina Ribno... s strojnico in ročnimi bombami močno obstreljevala... patruljo 1. čete 510. bataljon deželnih strelcev v Radovljici, ki je štela 11 mož. Kroglice so ranile tri vojake, enega nevarno v trebuh. Patrulja se je umaknila na varno in počakala na okrepitev... potem so skušali prodreti do mostu, kar pa spriču močnega ognja komunistične tolpe ni bilo mogoče. Šele ko je prispela druga okrepitev, se je posrečilo most zasesti in bando pregnati!« Handlovo zaupno poročilo pa o tem dodaja, da so tistega dne zvečer zahodno od Radovljice banditi napadli neko kmečko hišo in odgnali konja ter tri krave, pri vrnitvi pa so streljali na neko vojaško patruljo. (Poročilo orožniške postaje v Radovljici z dne 6. januarja 1942, komandantu enot na Gorenjskem, o napadu na nemški vod pri Ribnem, Zbornik NOV VI/2 — dok. št. 128; Poročilo komandanta orožništva na Gorenjskem z dne 31. januarja o partizanskih akcijah in dogodkih v januarju 1942 na Gorenjskem, Zbornik NOV VI/2 — dok. št. 137, točka 9).

Med bivanjem v Dražgošah so se pripetili tudi drobni do-

godki, ki pa nam vendarle povedo, kako so se obnašali Cankarjevci tedaj.

V tistih dneh pred spopadom je nekega dne umrla starejša Dražgošanka — Mihova mama. In kaj so storili partizani? Udeležili so se njene pogreba. Pri tem so se srečali z nemškim duhovnikom, ki je opravljal obred. Razumljivo, da se je možak tega prestrašil, a ko se ni nikomur nič zgodilo, je bil pomirjen. Potihem je celo občudoval obnašanje partizanov in njihove pozornosti. (Rafael Buh, Poljane, pismena izjava jeseni 1959, arhiv Pokrajinski muzej Kranj, fasc. 12—13).

Razen dela, ki je bilo domačinom bolj ali manj poznano, so si v teh zimskih dneh skušali čas nekoliko skrajšati. Po hišah so prišli v stik z mladino, ki je kar vpijajala pripovedovanje starih partizanov, kot so bili: brata Biček, Bernard, Pečnik, ali pa komisar Jože Kranjc. Slednji je bil vever človek, poln doživetij iz Francije, Španije in služnja pri mornarici. Smešno je obračal kapo in pri tem delal take obraze, da se mu je moral vsak smejati. Nekega dne je pripovedoval zgodbo iz mornariškega življenja.

»Nekoč smo na ladji počeli veliko grdobijo s šimpanzom, ki nam je krajšal čas. Zaradi zabave se je nekdo spomnil, da bi mu dali piti alkohol. Poklicali smo ga bliže... Toda tisti, ki je prišel

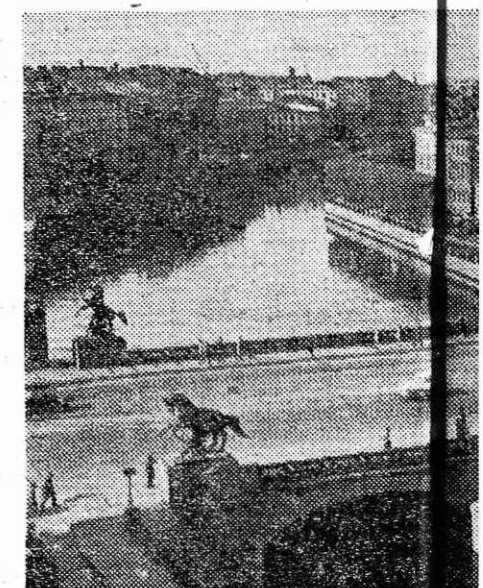
na to misel, se ni zadovoljil samo s pijačo. Med tekočino mu je natresel čilke, pepel in podobno umazanijo, kar šimpanza ni nič motilo. Spil je in potem res uganjal norčije...

Popoldne smo odšli na kopno. Očedili smo se in preoblekli v sveže oprano obleko. Lepo zlikani smo začeli zapuščati ladjo.

Opica nas je čakala pri izhodu. Nič več ni norela. Mirno nas je gledala, kot bi se hotela z vsakim pozdraviti...

Tedaj je prišel mimo tisti, ki jo je opijanal. Šimpanz ni pokazal nobenega posebnega znaka, dokler ni prišel čisto do njega. Tedaj pa je nenadoma stegnil tace in z umazanimi prsti potegnil po beli obleki svojega »prijatelja«. Sledovi prstov so bili taki, da mornar ni mogel z ladje, rezervne obleke pa ni imel. Moral je ostati doma... Nastal je smeh! Le kdo bi opici prisodil tak spomin in morda misel o maščevanju? Marsikoga je spravila v sramoto!« (Cveto Novak v spomi-

niha. Jo
pista i
hiv kra
Kra fa
Če b
hod je
če del
»E pr
renjel
rela
Za ni
ta nja
člov ve
»I za
Nem s
Mara ji
gora l
tehmia
Tariši
dolvav
bretrib
ven z
Kra p
lega
»Ia!
tizan i
še sem
Tak je
kapkar
so vari
(Cveto
Jože Ku
na java

Leningrad, eden od 378 mostov

Jošt Rolc

Vtisi z izleta v Moskvo in Leningrad 5

PANORAMA BORODINSKE BITKE

Panorama je postavljena v velikem okroglem paviljonu. V sodobno grajenj stavbi je takoj poskrbljeno za vodnike v ruskem in tujih jezikih, ki obiskovalcem najprej razlagajo zgodovinske dogodke Napoleonove vojne v Rusiji v letu 1812. V galerijskih prostorih v pritličju razkažejo umetniške slike vojskovodij in vnikate s tematiko tega obdobja, nakar vodijo po stopnišču na vzvišeno krožno teraso v osrednji prostor. Obiskovalci se prevzeto od čudovitega okolja znajdejo pred 115 m dolgim in 15 m visokim umetniško izdelanim slikarskim prikazom boja na Borodinskem polju.

Z ograjene krožne terase, oz. krožnega balkona, lahko gledajo pred seboj in okoli sebe popolno panoramo Borodinske bitke na enem samem platnu, v progu prečnika okoli 35 m. Slika prikazuje trenutek velike bitke iz leta 1812, v kateri je Napoleo-

nova armada doživela popoln poraz od ruskih vojsk, pod poveljstvom znamenitega vojskovodja Kutuzova. Pod seboj se vidi plastična scena pokrajine, objektov in raznih predmetov v naravnih veličini. Tu so še vedno tleča pogorišča kmečkih koč, poteptana žitna polja, odtisi konjskih kopit v razgaženem blatu, polomljena drevesa in ograje, onesposobljeni topovi, odvržene muškete in vojaška oprema, razbiti deli kmetijskega orodja in drugo. V ozadju, skoraj neopazno, pa se na gigantskem planu nadaljuje panorama živopisne krajine in vojskujočih francoskih in ruskih armad v dinamičnem gibanju po vsej dolžini. Ustvarjalec te umetniške mojstrovine je slavni ruski slikar francoskega porekla Franc Aleksejevič Rubo, ki jo je naslikal za stoletnico zmage 1912 leta v Odesi. V ta paviljon pa so jo Rusi postavili šele 1964 leta. Baje je Rubo naslikal še dve podobni platni, ki pa sta uničen.

KONGRESNA DVORANA — PRIZORIŠČE SPEKTAKLOV

Obisk te posebnosti nas je stal borih 30 kopejk. To je bila tudi edina vstopnina, ki smo jo plačali v Moskvi, če izvajamo vstopnico za ogled baletne predstave v veliki kongresni dvorani v Kremlju. Za najboljši sedež v tej zares čudoviti, sodobni dvorani za 8000 gledalcev, je treba odšteti kar 2 in pol rublja. Impresionira ogromnost, udobnost in funkcionalnost petnadstropne stavbe. V številnih garderobah v pritličju postrežejo v nekaj minutah večtisočglavo množico. Ženskam poleg garderobne številke pripadajo tudi gledališki daljnogledi. V nadstropja se obiskovalci vozijo s pokretnimi stopnicami. V vrhnjem nadstropju je ogromen restavracijski prostor s številnimi »škanki« oz. prodajalnimi mizami za pijačo, prigrizke in slaščice. V pol ure, kolikor traja odmor, si lahko vsa ta množica privoščila vožnjo iz pritličja v restav-

racijo na malico in še povratek nazaj. Med malico si lahko še z vseh štirih strani ljudje ogledujejo številne kupole Kremlja in široko panoramo moskovskih palač.

Kremeljska kongresna dvorana ali Dvorec Sjezdov, kakor se uradno imenuje, služi za prirejanje partijskih in drugih kongresov ter za gledališke, baletne in druge spektakularne predstave.

Posebnost zase je ogromen oder in razsvetljava. S svetlobnimi napravami lahko dočarajo različne efekte, ki jih poljudno menjajo. Ob nastopu nekega armenskega ansambla ljudskih plesov, ki smo si ga ogledali, smo bili priče ognjenordečih preblistov, umirjeno zelenih in modrih meglic in nazadnje še tipične ruske zime ob lah-nem naletavanju belih snežink.

Na tem odru so tudi redne predstave Boljšoj teatra. Seveda ni treba poudarjati, da so vse predstave vedno polno številno zasedene.

Zgradba Boljšoj teatra je precej oddaljena. Stoji v starem centru, na trgu Svetlova. Zgrajena je v klasičnem stilu 1830. leta in po zunanjem videzu ne predstavlja to, kar bi človek gledel na sloves te hiše pričakoval. Boljšoj theater je, kot je znano, ustanovil slavni ruski dramatik Ostrovskij. Prvotna

stavba je bila, tako kot večina moskovskih hiš, lesena in je ob Napoleonovem pohodu 1812. leta pogorela.

OZIVELE LUTKE NA ZIDU

Med številnimi gledališči si je vredno ogledati pročelje lutkovnega gledališča. Na zidu so umetniško izdelane figure, ki tvorijo uro. Vsaka figura predstavlja lutko živo ali osebo iz pravljice, ki ob določenih urah oživi ob prijetni glasbi. Uro naznanj velik kovinski petelin, ki prav tako oživi in zakikirka. Pod to ogromno uro se vedno zbira množica turistov, zlasti ob 6., 12. in 18. uri, ko ožive vse lutke hkrati in uprizorijo pravi koncert.

SKLADJE STAREGA IN NOVEGA

Hiter vzpon, ki ga je sovjetska metropola doživela po vojni, se kaže v živahni gradbeni dejavnosti. Stari cesarski Moskvi ter stalinističnemu klasicističnemu stavbarstvu, so se v zadnjem desetletju pridružila nova, sodobno grajena in urejena mestna

nasla v
negani
bulni.
mo i
jo psto
jih, am
ogni
stolice.
mezi
opezi
nimaler
jeje
dar
mo
Vako
nevtuc
lezo.
gre
pre
sod
nej
bili
čep
tak
zag
Nce
pog
d n
me
k
van
sre
sajo
cer
ice
in
bul
kup
am
kot
rök
celo
na
šj
govs
v
stru

nih. Jožeta Kranjca-Žaklja pisma izjavi jeseni 1959 arhiv pokrajinskega muzeja v Kranju fasc. 12-13).

Če je bilo treba kdaj dlje hoditi je Žakelj rad vzhujajoče žele:

»Ej prekleto priroda Gorenjska! Gde si, blaženo morele!

Za ni bilo čudno, da je ta nja vajeni in duhoviti človek večkrat rekel:

»L zakaj bi preganjali Nemo s teh strmih robov! Marj jih raje naselili sem gor, da bi se oni mučili po teh ravninah!«

Tudi si so ugovarjali in dolgovali, da Gorenjska brez ribov ne bi bila lepa, vendar z namenom, da bi Kranj povedal še kaj veselega.

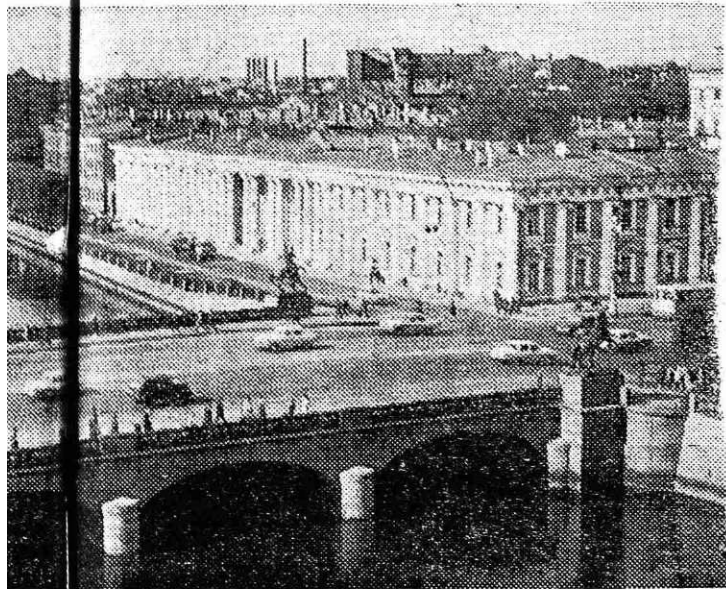
»Lah! Že štiri mesece partizan po Gorenjskem, pa še sem stopil na ravno!« Tako je odvrnil in zasukal kapo, kar je zadostovalo, da so vsi prišli v smeh. (Cvet Novak, v spominih na Jožeta Kranjca-Žaklja pisma izjavi jeseni 1959 arhiv

Pokrajinskega muzeja v Kranju fasc. 12-13).

Dražgoška republika je zaživela. Nekega dne, se spominja Marija Habjan-Ožbicova, nja Marija Habjan-Ožbicova, so prišle do nas tri neznane ženske. Pozneje smo zvedeli, da so prišle od zelo daleč, iz Gorij pri Bledu. Obiskale so svoje može oz. brate. Kako so dobile zvezo z njimi, Habjanovi ni znano, vendar tudi ta obisk, eden izmed obiskanih je bil Dolfe Repe-Tilen, govori o »svobodni dražgoški republiki«. (Marija Habjan, Dražgoše, ustna izjava konec junija 1971.)

O teh dneh pripoveduje tudi Milan Zakelj:

»... Hodili smo patroljirat tudi proti Rudnemu in proti Novaku onstran globeli. Na stražo sem hodil v bližino pokopališča, razen tega pa smo iz našega voda hodili stražiti tudi na Jelenišče. Vojaske vaje smo imeli onstran pokopališča. Z orožjem pa smo se seznanjali kar v šolskih klopih. V šoli smo namreč tudi prebivali...

nasla visokih blokov med neganimi parki in širokimi bulvarji. Urbanisti se res ne morejo pritoževati, da nimajo postora. V vseh predmestjih, kamor seže oko, rastejo ogromni kompleksni blokov in stolpnice. Gradnja je močno mehizirana. Namesto z opeki zidajo z gotovimi zidnimi elementi. Žerjav dvigujejo kar cele stene, ki jih zidarji montirajo na stavbišču. V vsako naselje takoj potegnejo tudi podzemeljsko železnico. Opazili smo, da pri gradnji delih okoli naselij, predsem na novih bulvarjih, sodujejo tudi vojaki, ki so bili čeprav je bila nedelja takozgani, da je kaj.

Mice nenavaden je tudi pogled na preurejen del velemede, kjer ob širokih bulvarjih sredi stolpnice tu in tam samovajo stare pravoslavne cerkvice z značilnimi zvoniki in obulastimi raznobarvnimi kupolami. Takšno cerkvico, kot prekan dekor, smo videli celona Arpadu, najsodobnejši človeški in poslovni četrti v centru mesta.

Lahko smo ugotovili, da Rusi zelo negujejo stare spomenike, stavbe in cerkve in da morajo za spomeniško varstvo vlagati ogromno naporov in sredstev. V prihodnje, ko jim bo turizem bolj domač, bodo najbrž imeli kmalu poplačan ves trud. Človek si ne more kaj, da jim te skrbi in sredstev za kulturo in umetnost ne bi zavidal.

STALNA RAZSTAVA GOSPODARSKIH DOSEŽKOV SOVJETSKE ZVEZE

Ogled Moskve bi bil seveda nepopoln, če bi ne obiskali tudi znamenito razstavo gospodarskih dosežkov SZ.

Tja smo se pripeljali v najhujšem naliivu. Mislim, da ni kjer na svetu ne more bolj deževati kot v Moskvi. Lilo je kot iz škafa, ko so naši trije avtobusi zapeljali skozi obok portala na več kot 200 ha velik razstaveni kompleks vzorno urejenih parkov in asfaltiranih poti, kjer je razmeščenih 300 po večini monumentalnih razstavnih prostorov — paviljonov.

41

»Zver kakor ti!« ga žena zavrne s psovko.

»Dobro veš! Fant je bil član organizacije, na katero so naši vplivni rojaki zelo ponosni in imajo to organizacijo za svoje delo! Fant je moral bežati pred Italijani kot pripadnik te organizacije; torej mu bodo šli na roko!«

»Prav tako, kakor so šli tebi!« stric ne more žene prepričati. »Tudi ti si pribežnik, pa te niso niti povohali, razen če so ti koga poslali, da bi ga prenočil in nahranil. Reče so pošiljali k tebi, ker od revežev niso mogli imeti nobene koristi. Reče k revežem! Bogate k bogatim! Taka je njihova skrb za tvoje zaslužnjene brate!«

Žef ne ve, da je v teh tetinih besedah surova resnica.

»Ne govori tako posmehljivo! Ali sploh pomisliš, kaj vse počno fašisti?« nenadoma vzroji stric. »Je tu kaj drugače? Povsod je ista figa!« je teti malo mar stričevo pojasnjevanje.

»Ubili so mojega brata! Ubili bi mene, da nisem pobegnil.«

»Velika škoda bi bila! Zares velika škoda!« se teta satansko posmehne.

»Brez srca si, Agneza!«

»Nehaj že!« teti pogovor že preseda.

»Pusti, da premislim, na koga naj se obrnem.«

»Ti kar razmišljaj, a vedi, da kruha nimava za tretja usta!«

»Da, seveda, nimava ga!« pritrdi stric in je zopet ves plah in mehak.

»Tega ne pozabljal!«

»Ne pozabljam, Agneza,« pravi stric, a še vedno razmišlja, kaj bi storil z Žefom: »Kaj, ko bi se obrnil na gospoda Aleša? On bi lahko fantu pomagal.«

II.

DEZUJE, že dva dni dežuje. Žefu pa je, kakor da ni prinesel v hišo samo slabe volje, temnih pogledov med stricem in teto, revskajočih besed (revščina dela ljudi nestrpne, je razumel kasneje), marveč tudi to meglo in dež, ki že dva dni lije, neprestano lije. In ta dež dela ta dva dneva dolga, neskončno dolga, skoro daljša kakor vse dosedanje Žefovo življenje.

Stric se slabe volje odpravlja v mesto. H gospodu Alešu namerava. H gospodarju teh hiš, ki so jih že hoteli podreti, a jih je kupil gospod Aleš, da bi pomagal svojim revnim rojakom do stanovanja za majhno najemnino.

— Sto dinarjev na mesec, cenejšega stanovanja ni v vsem mestu, zagotavlja ta dobrotnik svojim rojakom.

Najemnima se seveda zdi majhna samo gospodu, za reveže pa je ogromen izdatek, ki ga marsikdaj ne zmorej. Zato se stanovalci v teh in drugih podobnih stanovanjskih hišah na obrobju mesta tako pogosto selijo in menjavajo.

Tega Žef še ne ve, kakor ne ve, da spada tudi stric med to najbolj bedno revščino. Zdaj ve samo to, kar vidi, in kar mu pripoveduje stric, ki je tadva dneva postal izredno resnicoljuben.

»Teško je. Saj vidiš. Časi za mojo obrt so čedalje slabši. Zaslužek vedno manjši, a davki vedno večji.«

Tako pripoveduje stric. Vseeno pa še vedno ne more povsem iz svoje kože, kakršno je razkazoval v pismih, ki jih je pisaril na Primorsko.

»No, saj je še nekam šlo. Vse do lani celo dobro. Ko bi mi kdo lani rekel, da bo šlo z delom in službo tako naglo navzdol, bi se mu smejal, saj sem bil že skoro pravi gospod. Najboljše ljubljanske dame in gospodje so naročali pri meni. Imel sem delavnico sredi mesta...«

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

»Obrni se, kamor hočeš! Zahtevam samo to, da se pritepenca čimprej znebiš! Sita sem tvojih Primorcev!«

»Agneza?« zastoka stric in umolkne...

Žef pa strmi na klopi v delavnici v tišino.

»Ne smel bi priti sem. Moral bi ostati pri Burjevcu,« ga stiska pri srcu.

Tako mu je, da bi najraje zajokal, a mu solze ostajajo v grlu. Z udarci se je pričela njegova pot v obljubljeni deželi! Z udarci in z zaporom!

O, zakaj so mu slikali to deželo z barvami, ki jih ni?

Zakaj je stric pisaril svoja pisma in lagal o svoji sreči, ugledu, življenju, o deželi, kjer lahko postane sleherni srečen.

— Zadoščajo samo pridne roke in poštena človeška pamet...

Tako je svojčas pisaril stric in prižgal v njem in v mami utvaro, v katero sta verjela, da je čista resnica.

Zdaj Žef pozna pravo resnico.

In ta resnica ga vedno bolj boli.

— Stric ti bo pomagal, — sliši v sebi mamine besede.

»O mama,« duši Žefa bolečina. Kaj neki bi rekla, ko bi bila zdaj tu. Kaj neki bi rekla, ko bi ji pisal o udarcih, ki jih je prejel ob srečanju z obljubljenim deželo.

o zaporu, ki mu je bil v tej deželi prva streha o komisarju z dvojnimi obrazom o pretepenem jetniku

»Ne, ta dežela ni obljubljena dežela.«

To bi lahko v pismu izjokal svoji mami.

Pa ji ne bo pisal.

»Zakaj bi jo, žalostil? Zakaj bi jo delal še bolj nesrečno?«

Zdaj je tu in spoprijeti se bo moral z življenjem, takim, kakršno je...

Zjutraj je nebo sivo in čemerno, kakor da ni poletje...

Stric pri tem govorjenju sicer zardeva, saj se zaveda, da stresa prekosmate, vseeno pa ne neha zagotavljati Žefu, da je bil še lani pravi gospod.

»A kaj ko sem pozabljal, da za sedmimi bogatimi leti pride sedem suhih let. Trošil sem, preveč sem trošil. Ne zase, marveč za ubežnike! No, ti so se povzpeli. Lahko bi mi dobroto vrnili. Zahteval bi, a nisem Jud, marveč pošten kristjan. Uh, pa sem tolikim pomagal. Na primer (tu se mu beseda zatakne)... no, ne bom ti pravil, ker jih tako ne poznaš in... in ker ni krščansko, če človek obeša svoja dobra dela na veliki zvon in s tem zmanjšuje pred bogom njihovo vrednost za zveličanje.

Stric, kot je videti, bi bil rad tudi dober kristjan, ker mu to pomaga iz zadrege, ob misli na tista nora bahaška pisma, ki jih je pisaril na Primorsko in ki jih čuti sedaj kot svojo sramoto.

»Da, tudi za zveličanje je treba skrbeti in ga zaslužiti s trpljenjem. Če gledaš s te plati, je revščina prava milost, ki lahko doleti človeka. Zato naj človek ne toži, če ga tepe! Naj jo prenaša, kakor jo je svetopisemski Job... No, moja žena tega ne zmora. Zato je taka. Sicer pa je tudi Jobova žena zaničevala in psovala Joba. A Job je kljub temu pel slavo in čast gospodu. Zato je bil Job pred božjim prestolom poveljčan, a Jobova žena zavržena... A pustiva Joba! Revščina je moja in božja stvar! Zakaj bi z njo žalostil druge? Vidiš, Žef, zato nisem hotel ničesar pisati v pismih o nesreči, ki me je lani zadela. Zakaj bi žalostil tvojo mater, ženo, ki jo je usoda že tako in tako preveč udarila. Pobili so ji moža, mojega brata, s katerim sva bila kot eno. In zdaj jo je udarila še z nesrečo, ki je doletela tebe. No, tu ni pomoči. Vtaknil si se v stvar, v katero bi se ne smel vtikati. Z oblastmi se ne spleča kregati! Treba je potrpeti, tudi če te oblast tepe s krivico...«

»Eh, vi ne veste, kako je bilo in je še vedno tam pri nas. Takih krivic bi nihče ne smel molče prenašati,« se Žef čuti dolžnega, da mora vnovič pojasniti stricu svoje sodelovanje v tigrovski organizaciji.

Sindikalni občni zbori

S sej sindikalnih odborov

(Nadaljevanje s 7. strani)

zboru prisotni še šef DE talilnice, dipl. inž. Stanko Čop, predsednik sveta DE dipl. inž. Miro Skube in Lojze Kambič, ki je zastopal tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata Železarne ter obratovodja dipl. inž. Sketa.

Predsednik sindikalnega odbora Alojz Brgant je prebral poročilo in med drugim povedal, da je imel v minuli mandatni dobi sindikalni odbor sedemnajst sej. Veliko so razpravljali o proizvodni problematiki, o samoupravljanju ter o delu delovnih skupin.

Predsednik je govoril še o oddihih in izletih. Povedal je, da so v letu 1971 organizirali štiri izlete po izmenah in prav toliko izletov v letu 1972. Ugotovil je, da v naših počitniških domovih ob morju letuje vedno manj delavcev. Ob koncu svojega poročila je obravnaval še športno in rekreacijsko dejavnost. Z dosedanjimi rezultati na tem področju niso zadovoljni, vzroke pa je treba iskati v premajhni zainteresiranosti ter neustreznih informiranosti. Predsednik se je ob koncu svojega poročila zavzemal za poživitev dela na področju kulturno prosvetne dejavnosti, ker je danih precej možnosti in oblik za delo.

Razprava je bila zelo obširna, večina govornikov pa je razpravljala o novi aglomeraciji, ter o proizvodni problematiki in o izvrševanju proizvodnega načrta. Omenjeni so bili tudi higienski prostori in garderobe, o vseh teh vprašanjih pa so obširneje razpravljali tudi inž. Gričar, inž. Čop in inž. Sketa. V razpravi je sodeloval tudi Lojze Kambič član tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne, ki je med drugim opozoril na aktualno nalogo — ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. Izvoljen je bil petnajstčlanski odbor, za predsednika pa ponovno Alojz Brgant.

MARTINARNA

Občnega zbora sindikalne organizacije martinarne, ki je bil 9. decembra v prostorih hotela Jelovica na Bledu, se je udeležilo 150 članov kolektiva. Prisotni so bili še: šef DE talilnice dipl. inž. Stanko Čop, obratovodja martinarne dipl. inž. Alojz Kalan in tov. Zupan, ki je zastopal tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata Železarne.

V odsotnosti predsednika je poročilo prebral dipl. inž. Miro Skube. Poročilo predsednika je bilo zelo obširno, vsebovalo pa je podatke o izpolnjevanju proizvodnega načrta, ter o nagrajevanju. Poročilo ugotavlja, da so na tem področju napravili korak naprej in se stanje izboljšuje tako, da je doseženo in celo preseženo slovensko poprečje. V tem delu poročila je predsednik obširno obrazil tudi sedanjí sistem

nagrajevanja. Poročilo je zajemalo tudi razvoj in nivo samoupravljanja v Železarni, kjer pripisuje velik pomen in vlogo delovnim skupinam. Vloga delovnih skupin bo večja tudi v prihodnje, ko bomo ustanovili temeljne organizacije združenega dela.

Sodelavec Brkič je v razpravi govoril o nagrajevanju in med drugim predlagal obratovodstvu, da na oglasni deski delavcem prikaže cene proizvodnega materiala, da bodo bolj skrbno ravnali z njim. Tov. Cvetkovič je prav tako govoril o osebnem dohodku in menil, da je za dobro proizvodnjo treba zagotoviti zadostno količino ustreznih surovin, šaržni vložek, uvesti je treba mehanske pri-

prave v starem železu in zagotoviti boljše delovne pogoje delavcem.

V razpravi sta sodelovala še obratovodja martinarne inž. Kalan ter tov. Zupan, član tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne. Tov. Zupan je še posebej opozoril na spremembe, ki bodo nastale ob ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela. Izvoljen je bil petnajstčlanski odbor za predsednika pa Stefan Ščerbič.

Obratovodja martinarne je pozdravil tudi upokojene sodelavce ter se jim zahvalil za ves trud, poleg tega pa so najboljšim športnikom razdelili priznanje za uspehe v minuli dveletni mandatni dobi.

16. seja komisije za samoupravljanje

V petek, 12. januarja, so se sestali člani komisije za samoupravljanje in komisije za delo s sindikalnimi odbori pri tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne. Beseda je tekla o organiziranosti sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela. Strinjali so se s predlogom, da tovarniška konferenca določi v.d. predsednika za vsako TOZD, ki naj bodo tudi pobudniki za izvolitev odborov v TOZD. Komisije za socialna vprašanja v TOZD naj bi reševale tudi prošnje in pritožbe, v vsaki komisiji pa naj bodo zastopani vsi obrati. Odbor v TOZD predstavljajo vsi predsedniki komisij, predsednik, tajnik in blagajnik. Pozneje bodo še volitve članov konference v tovarni s

predhodnim posvetom TOZD. V vsako komisijo pri tovarniški konferenci sindikata Železarne bo treba kandidirati člane iz vseh TOZD. Potrebni bodo skupni dogovori, s katerimi bi urejali pristojnosti posameznih forumov. Zavzemali so se za tesnejše medsebojno sodelovanje, da bo tako vsebina dela še bolj neposredna, delo pa se mora odražati v delovnih skupinah. Delovnim skupinam pripisujejo velik pomen, delo pa bo lažje v obratih, kjer so v sindikalnih odborih že zastopane delovne skupine. Težje bo v obratih, kjer imajo veliko delovnih skupin in bo treba več organizacijskih prijemov, o čemer pa bo moral razpravljati sindikalni odbor sam.

Še enkrat o organiziranosti sindikata v TOZD

V ponedeljek 22. januarja je bila v Delavskem domu pri Jelenju seja predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne. Ponovno so razpravljali o organiziranosti sindikata na ravni temeljne organizacije združenega dela. Predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije Železarne je povedal, da je bil sprejet predlagani osnutek bodoče organizacije sindikata in posredovan vsem predsednikom sindikalnih odborov.

Za danes popoldne je sklicana seja vseh predsednikov sindikalnih odborov in članov predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne. Tudi na današnji seji naj bi govorili o organiziranosti sindikata ter se dogovorili o dokončnih rokih za izvedbo občnih zborov v temeljnih organizacijah združenega dela.

Odbor osnovne organizacije sindikata v temeljni organizaciji združenega dela bo štel petnajst članov — predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik in člani odbora. Pri osnovni organizaciji sindikata v TOZD bo predvidoma še pet komisij in nadzorni odbor, ki jih bo izvolil občni zbor sindikata v TOZD. Komisije naj bi štele od pet do sedem članov. Občni zbor sindikata v TOZD bodo ob prvem sklicu sestavljali člani vseh 29 sindikalnih odborov.

Konferenca sindikalne organizacije Železarne bo štele 70 članov. V njej bo vsaka TOZD zastopana s 14 člansko delegacijo. Njen mandat bo trajal dve leti. Izvršni odbor bo organ konference s petnajstimi člani. Sestavljen bo tako, da bodo zastopane v njem vse temeljne organizacije združenega dela. Pri konferenci sindikalne organizacije Železarne bodo še tri komisije in nadzorni odbor.

JAVORNIK I

Prva seja sindikalnega odbora po občnem zboru je bila 5. januarja. Novi predsednik tov. Mežnarc je posamezne člane odbora seznanil z nalogami in jih pozval k tesnemu sodelovanju. Sprejeli so sklep o novoletni obdaritvi nekaterih sodelavcev. Prav tako so na seji sprejeli sklep o prispevku 120 din za pomoč Vietnamu.

Sindikalni odbor namerava z dopisom prek delovnih skupin opozoriti delavce, da ne bodo uporabljali nedovoljenih izhodov iz tovarne in v tovarno. Prek delovnih skupin bodo posredovali tudi predlog o samoprispevku za izlete. Dogovorili so se, da bodo sankške tekme 13. januarja, če bodo snežne razmere ugodne. Tov. Zupanu so naročili, da posreduje, ker v Železaru niso objavljeni zapisniki in članki v zvezi s pritožbo na zdravljenje tovariša Kovšca.

ŽELJARNA

Konstituantna seja novoizvoljenega sindikalnega odbora je bila 19. decembra 1972. Najprej so novoizvoljenim članom sindikalnega odbora razdelili dolžnosti, nato pa sprejeli sklep, da bodo na drugi seji sindikalnega odbora dopolnili in potrdili program dela sindikalnega odbora. Prav tako so se dogovorili glede izplačevanja denarne pomoči sodelavcem, ki bolujejo, od enega do treh mesecev. Ustreden sklep je bil sprejet tudi glede pranja delovnih oblač. Vsem sodelavcem, ki se udeležujejo na področju športa in rekreacije bodo izplačali po 15 din za malico.

VALJARNA ZICE

V petek, 19. januarja, je bila konstituantna seja sindikalnega odbora. Predsednik tov. Divjak je prisotne seznanil z nalogami, ki jih bodo opravljali v prihodnji mandatni dobi. Med drugim naj bi člani sindikalnega odbora na sestankih delovnih skupin zbirali podatke za določene naloge sindikalnega odbora.

ELEKTRO-JEKLARNA

Konstituantna seja je bila v četrtek, 11. januarja. Tovariš Panič je bil za predsednika izvoljen na občnem zboru. Na seji so imenovali še podpredsednika, tajnika in blagajnika ter referenta za oddihe, za kulturno in prosvetno dejavnost ter za socialna vprašanja in pa referenta za šport in rekreacijo. Dogovorili so se o višini nagrad upokojenim sodelavcem, ter odobrili denarno pomoč sodelavcu Ahmedu Galijaševiču. Predsedniku sindikalnega odbora so naročili, da uredi vse potrebno glede predlogov za podelitev odlikovanj, ki jih bodo na prihodnji seji obravnavali in potrdili ter predložili tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne.

RTA

V soboto 6. januarja je bila konstituantna seja sindikalnega odbora. Z delom je začel novoizvoljeni predsednik tov. Zupančič, ostalim članom sindikalnega odbora pa so razdelili dolžnosti. Ponovno so predlagali naj se sestanejo člani komisije za nagrajevanje in sindikalnega odbora. Predsednik Zupančič je prisotne informiral, da bodo na prihodnji seji razpravljali o programu dela sindikalnega odbora.

BLUMING STEKEL

V ponedeljek, 8. januarja, je bila konstituantna seja na kateri so imenovali podpredsednika, tajnika, blagajnika ter posamezne referente. Ob koncu seje so imenovali še vodje posameznih ekip na področju športne rekreacije ter njihove pomočnike. Tov. Smolej je predlagal naj bi že v januarju ali februarju organizirali tekmovanje v sankanju ter kegljanju. Brez pripomb so sprejeli sklepe občnega zbora. Dokončno so sprejeli rešitev glede rezervnega sklada in odvajanja sredstev za izplačilo premij na vzdržnost valjev štetila.

ELEKTRODNI OBRAT

V petek 5. januarja je bila seja novoizvoljenega sindikalnega odbora. Tov. Kosmač je bil za predsednika sindikalnega odbora izvoljen že na občnem zboru, ostalim članom sindikalnega odbora so dolžnosti razdelili na konstituantni seji. V nadaljevanju seje je bilo sprejetih več sklepov. Tako bodo udeleženci športnih tekmovanj izplačali po 15 din za malico, sprejeta pa so bila tudi navodila glede dodeljevanja denarne pomoči, ki jo bodo razdeljevali na zasluzek, člana družine, ki ne presega 500 din. Če sodelavec boluje več kot tri mesece, bodo izročili ustrezno darilo, socialno šibkim pa še denarno pomoč.

ADJUSTAŽA BLUMING

Prva seja sindikalnega odbora je bila v petek, 12. januarja. Najprej so prebrali zapisnik zadnje seje sindikalnega odbora. Ugotovili so, da so bili vsi sklepi izpolnjeni. Sodelavca Alagiča, ki je na zdravljenju v bolnici v Ljubljani sta obiskala tov. Hostnih in Suhonjič. Na domu so obiskali tudi članico sindikalnega odbora Jerco Zvan in jo obdarili. Dokončno je urejena tudi zadeva glede delitve rezervnega sklada. V zvezi s tem je sindikalni odbor sprejel dopis SEOP. Strinjali so se tudi s sprejetimi sklepi in nalogami, ki jih bo moral opraviti sindikalni odbor v prihodnji mandatni dobi. Ustrezni sklep so sprejeli tudi glede vpisovanja članarine v članske izkaznice. Nadalje so sprejeli sklep o prispevku 100 din za pomoč Vietnamu. Imenovana je bila tričlanska komisija za organizacijo in izvedbo sankških tekem.

Ob uveljavitvi novega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja

S 1. januarjem 1973 so začeli veljati novi predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju: zakon o temeljnih pravicah iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja (Ur. list SFRJ, št. 35/1972), republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. list SRS, št. 54/72) ter statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji. V besedilu statuta so vsebovane določbe obeh navedenih zakonov. Na vprašanja zavarovancev in upokojencev, kako je s priznavanjem pravic v prehodnem obdobju in kakšne so možnosti za izboljšanje prejemkov iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja, dajemo naslednja pojasnila:

I. Zavarovanec, ki je izpolnil pogoje za priznanje redne starostne pokojnine po predpisih, veljavnih do 31. 12. 1972 (moški 60 let, ženske 55 let starosti in 20 let pokojninske dobe ter moški 65, ženske 60 let starosti s pokojninsko dobo 15 let, če izpolnjujejo hkrati pogoje gostote zavarovalne dobe ali 40 let pokojninske dobe moški in ženske 35 let, ne glede na starost), bo lahko uveljavljal pokojnino po predpisih TZPZ (petletno poprečje osebnih dohodkov po izbiri) še vse leto 1973, če bo vložil zahtevek do 31. 12. 1973. Isto velja za osebe, ki so do 31. 12. 1972 izpolnile pogoje za pravico do družinske ali invalidske pokojnine po predpisih, ki so veljali do tega dne. Isto načelo je za zavarovance, ki so do 31. 12. 1972 izpolnili pogoje za predčasno upokojeitev 55 (50) starosti in 35 (30) let pokojninske dobe.

Tisti zavarovanec, ki bo izpolnil pogoje za predčasno upokojeitev šele v letu 1973, bo lahko uveljavil pravico do predčasne pokojnine, vendar se mu bo odmerila že po novih predpisih, to je ob upoštevanju osebnega dohodka od 1. januarja 1966 dalje.

II. Uživalcem, ki so uveljavili pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja do 31. decembra 1972 ali jih bodo uveljavili po prvem odstavku 1. točke, je zagotovljeno izplačevanje pokojnin (brez varstvenega dodatka) in denarnih nadomestil za telesno okvaro najmanj v znesku, ki jim je bil določen do 31. 12. 1972.

III. Novi predpisi ne predvidevajo prevedbe pokojnin priznanih po TZPZ in TZIZ, vendar je dana skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja možnost, da uskladi pokojnine posameznih kategorij zavarovancev, priznanih iz različnih obdobj, če se pokaže, da le-te ostajajo za pokojninami, priznanimi v poznejših obdobjih (drugi odstavek 34. člena ZTP).

IV. Da pa bi že sedaj uskladi nekatera dejstva iz pokojninskega in invalidskega

zavarovanja s tistimi, ki jih predvidevajo novi predpisi, vsebuje statut v prehodnih določbah možnost prilagoditve teh dajatev na novi sistem, kar bo storjeno deloma po uradni dolžnosti, deloma pa na zahtevo uživalca dajatev.

a) Po uradni dolžnosti bodo opravljene naslednje nove odmere:

1. upokojencem, ki jim je bila priznana **časna invalidska pokojnina** in se jim je le-ta izplačevala v zmanjšanem znesku, se bo le-ta preračunala na redno invalidsko pokojnino;

2. **nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka** na drugem delu, odmerjena za čas do 31. 12. 1972, se bodo na novo odmerila v skladu z novimi predpisi, da se bodo za ugotovitev osnove upoštevali osebni dohodki, doseženi v letu 1972; novi zneski nadomestil bodo šli od 1. julija 1973 dalje, do takrat pa se bo nadomestilo izplačevalo v višini, v kateri je šlo do 31. 12. 1972.

3. **invalidnine** zaradi telesne okvare zaradi bolezni ali poškodbe izven dela priznane do 13. 1. 1967, se bodo na novo odmerile od 1. 1. 1973 dalje po novih zneskih invalidnin;

4. **višina dodatka za pomoč in postrežbo** se bo za čas od 1. 1. 1973 dalje na novo odmerila po novih predpisih vsem, ki so dodatek uživali 31. 12. 1972.

b) Na zahtevo zavarovanca bo mogoče uveljaviti naslednje pravice:

1. Upokojenec, ki se mu je za izračun pokojninske osnove upoštevalo **namesto petletnega poprečja osebnih dohodkov poprečje zadnjih dveh let**, povečano za 5 % (drugi odstavek 30. člena TZPZ), bo lahko zahteval, da se mu pokojnina ponovno odmeri po petletnem poprečju osebnega dohodka.

2. Po novih predpisih se upošteva za določitev višine pokojnine poleg polnih let tudi **tista pokojninska doba, ki preostane nad polnimi leti**, če znaša vsaj 6 mesecev. Na zahtevo upokojenca se bo

v takem primeru pokojnina povečala za polovico odstotkov, določenih za leto pokojninske dobe (v večini primerov bo to 1 %), če upokojenec ni imel polne pokojninske dobe.

3. Zavarovanec, ki je po izpolnitvi pogojev za polno pokojnino ostal še naprej v zavarovanju (v delovnem razmerju ali pa opravljal samostojno poklicno dejavnost) in bil upokojen, bo lahko zahteval, da se mu poveča pokojnina za polno vsako leto zavarovanja nad 40 oz. 35 let pokojninske dobe (za borce NOV pred 9. 9. 1943 nad 35 oziroma 30 let pokojninske dobe) za 1 %, največ pa do 5 %.

4. Po dosedanjih predpisih zavarovanec, ki je bil na dan nastanka invalidnosti star nad 55 (zavarovanka 50) let, ni imel pravice do **dodatka na invalidnost**. Glede na nove predpise bo tak upokojenec lahko uveljavil pravico do dodatka na invalidnost, če ob nastanku invalidnosti še ni bil star 60 (55) let.

5. Zavarovanci, ki so z dobili telesno okvaro zaradi bolezni ali poškodbe izven dela v obdobju med 14. januarjem 1967 in 31. decembrom 1972, niso imeli pravice do invalidnine. Po novih predpisih bodo le-ti lahko uveljavili pravico do invalidnine, če znaša stopnja telesne okvare vsaj 50 % in če so izpolnje-

vali pogoj pokojninske dobe ob nastanku telesne okvare in jih izpolnjevali tudi na dan začetka uporabe statuta, to je 1. januarja 1973. Gre za pogoje pokojninske dobe, določene v statutu.

6. Po dosedanjih predpisih niso imeli pravice do dodatka za pomoč in postrežbo starostni upokojenci, ki niso izpolnjevali pogojev za pravice do invalidske pokojnine, in pa družinski upokojenci. Prav tako niso imeli te pravice nepokretni zavarovanci, ki so bili kot taki v delovnem razmerju. Vsi ti bodo lahko po novih predpisih uveljavili pravico do tega dodatka od 1. 1. 1973 dalje. Za nepokretno se štejejo zavarovanci, pri katerih je možnost premikanja zmanjšana za 70 odstotkov.

7. Za uveljavljanje varstvenega dodatka bo določen nov cenzus, nekateri upokojenci pa bodo upravičeni, da se jim glede na pokojninsko dobo prizna varstveni dodatek v višjem odstotku. Novi varstveni dodatek se bo priznal na zahtevo zavarovanca, sedanjí uživalci varstvenega dodatka pa bodo pozvani, da v določenem roku predložijo dokazila za pravico do varstvenega dodatka.

8. Zavarovancem, ki so v šestih mesecih po prekinitvi delovnega razmerja ali pa v šestih mesecih po povratku iz tujine v SR Slovenijo po-

stali člani ~~trgove~~ delovne zadruge in pa zavarovancem, ki so postali člani take zadruge po demobilizaciji ali po odslužitvi kadrovskega roka ali končani strokovni usposobitvi, se šteje v pokojninsko dobo čas, ko so od 15. 5. 1945 do 31. 12. 1959 delali v zadrugi, če jim je bil to glavni poklic in če bodo v šestih mesecih po uveljavitvi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju stopili v delovno razmerje z organizacijo združenega dela ali se v tem roku prijavili službi za zaposlovanje. Ob enakih pogojih se šteje ta čas v posebno dobo za družinsko pokojnino, če je zavarovanec umrl pred potekom šestih mesecev po uveljavitvi zakona o pokojninskem zavarovanju.

9. Zavarovanec, ki je v delovnem razmerju in ki je opravljal samostojno dejavnost, gostinca ali prevoznika, lahko dokupi čas opravljanja samostojne dejavnosti pred vključitvijo v organizacijo združenega dela. Skupnost bo določila pogoje in roke za dokup teh obdobj in način plačila ter višino prispevka za takšne dokupe.

10. Kmet — kooperant, ki se zavaruje po predpisih o pokojninskem zavarovanju delavcev, bo lahko dokupil prejšnjo dobo kmetijske dejavnosti ob vplačilu prispevka, ki ga bo določila skupnost.

V. Glede izplačevanja pokojnine med zaposlitvijo oziroma opravljanjem samostojne poklicne dejavnosti se bodo uporabljali do 31. marca 1973 dosednji predpisi.

Določbe 23. člena republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se bodo uporabljale šele od 1. aprila 1973, še prej pa se bo z družbenim dogovorom določil način zmanjševanja pokojnin.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije

Predstavniki RTA podpisujejo dokument o ustanovitvi TOZD

O gibanju osebnih dohodkov v letu 1972 in razmišljanje o letu 1973

Ker še niso na voljo dokončni podatki za vse 1972. leto, so odprta naslednja razmišljanja na obračun prvih devetih mesecev preteklega leta. Tudi primerjave bomo zato navajali za prvih devet mesecev predpreteklega 1971. leta.

Najprej moramo ugotoviti, da smo se v smernicah gospodarskih gibanj zavezali, naj bi dosegel v lanskem letu najnižji osebni dohodek 1000 dinarjev in naj bi konec leta v občini ne bilo nobenega delavca z manjšim osebnim dohodkom. Tega določila smernic nismo uresničili, dasiravno smo se mu močno približali.

1971. leta je bilo namreč konec septembra še 879 zaposlenih z manjšim osebnim dohodkom kot 1000 dinarjev, lani v istem času pa je bilo takšnih delavcev še vedno 252. Res je, da je bil v tistem času izpod meje, za katero smo se zavzemali, skoraj celoten delovni kolektiv »Čokle«, ki se je pa kmalu potem integriral z »Zarjo« in so poslej osebni dohodki naglo porasli ter da je med izkazanimi 252 delavci tudi precej takšnih, ki v poprečju niso opravili mesečno najmanj 180 delovnih ur ali pa delavcev, katerih delovna učinkovitost je zaradi psihofizičnih ovir delno zmanjšana. Res je tudi, da se je stanje do konca leta zanesljivo še izboljšalo, prav tako pa je res, da je bilo konec decembra še vedno nekaj delavcev izpod začrtane meje najmanjšega osebnega dohodka. Glede na zelo ostre ugotovitve o socialni diferenciaciji, mislim, da bi na začetku prihodnjega leta ne smeli ugotavljati, da je katerikoli delavec prejemal v letu 1973 manjši osebni dohodek od tistega, za katerega se bomo sporazumeli, naj bo najnižji v tekočem letu. In ko je beseda o tem, kaj naj bo najnižji dohodek v naši občini v letu 1973, je prav, da družbeno politične organizacije zlasti sindikati, kmalu rečejo svojo besedo. Osebnostno mislim, naj bi bil 1200 dinarjev.

Mimo 252 delavcev, ali 1,99 odstotka vseh zaposlenih, pa smo ostali razvrščeni takole:

- od 1000 do 1200 je bilo 1971. leta 1344 delavcev (8,8 odstotka), 1972. leta pa 647 delavcev ali 6,8 %,
- od 1200 do 1400 dinarjev je bilo 1971. leta 1209 delavcev (13,5 %), 1972. leta pa 768 delavcev ali 8,1 %,
- od 1400 do 1600 dinarjev pa je bilo 1971. leta 1397 delavcev (15,6 %), 1972. leta pa 1057 delavcev ali 11,1 %.

Vidimo, da se je kategorija zaposlenih z osebnim dohodkom izpod 1600 dinarjev lani bistveno zmanjšala in to na vseh stopnjah. Septembra 1971 je, namreč prejemalo

osebni dohodek do 1600 dinarjev 6016 delavcev v naši občini ali 62,3 %, lani pa 2724 ali 28,6 % vseh zaposlenih. Tako kakor smo lahko zadovoljni, da v devetih mesecih lanskega leta nismo uspeli odpraviti osebnega dohodka izpod 1000 dinarjev, smo lahko še kako zadovoljni, da so delovne organizacije v naši občini uspeli gospodariti dovolj učinkovito, da so lahko skrčile število tistih, ki so prejemali osebni dohodek izpod 16000 dinarjev kar 3292. delavcem manj kot leto poprej. Ob upoštevanju tega, da je bilo v tem času precej delavcev (zlasti delavci v Iskri in drugod) na priučevanju, je prejšnja ugotovitev še celo utemeljena.

Najbrž nisem poklican soditi o tem, kaj je bil pod vplivom naraščajočih cen eksistenčni minimum lani konec septembra, vendar zanesljivo vem, da minimalni osebni dohodek 1000 dinarjev to ni in v nobenem primeru ne more biti. Zato precej rahlo aludiram na mejo 1600 dinarjev in zato sem delavce izpod te meje prikazal posebej in opozoril na razveseljivo dejstvo, da se je njih število skrčilo v enem letu za 3.292.

Osebnostni dohodek nad 1600 dinarji pa se po kategorijah razvršča takole: Tudi kategorija med 1600 in 1800 dinarji je manjša kot leto poprej. 1971. leta je predstavljalo to kategorijo 1484 delavcev (16,6 odstotka), 1972. leta pa 1336 ali 14 %.

Vse naslednje kategorije pa so lani številnejše.

Med 1800 in 2000 dinarji je bilo leta 1971 1355 delavcev (15,2 %), lani pa 1663 ali 17,5 odstotka.

Osebnostni dohodek med 2000 in 2500 dinarji je prejemalo predlanskim 1439 delavcev (9,8 odstotka), lani pa 2461 delavcev ali 25,8 % in nad 2500 dinarji se je uvrščalo predlanskim 494 delavcev (10,3 %), lani pa 1343 delavcev ali 14,1 odstotka.

Ob upoštevanju dejstva, da doslej niso bile ugotovljene pri nas nikakršne anomalije pri izplačevanju osebnega dohodka, da je bil osebni dohodek rezultat poslovanja in dosežkov delovnih organizacij in da se je gibal v mejah samoupravnih sporazumov o osebnih dohodkih, smo najbrž s smerjo gibanja lahko v celoti zadovoljni, saj nam očitno kaže, da je v naši občini opravljen v enem letu

bistven premik v smeri vse večjega števila delavcev čez prag eksistenčne nuje ali po marksovo iz carstva nujnosti proti carstvu svobode!

Zlasti pomembno je dejstvo, da je najbolj naraslo število delavcev z osebnim dohodkom med 1800 in 2000 dinarji (za 832 ali skoraj 9 % in med 2000 in 2500 dinarji za 1022 delavcev). Mislim, da je ta kategorija že tako močna, da kaže smer bodočih gibanj, seveda na osnovi dela, produktivnosti, racionalnih postopkov, varčnosti in ekonomike v njenem najlahtnejšem smislu, na vsakem delovnem mestu.

Ko so se in se bodo vneemale misli o moralni opravičenosti zlasti visokih osebnih dohodkov, najbrž še vedno velja načelo, da je moralen vselej edinole tisti osebni dohodek, ki je zaslužen z delom in njegovimi rezultati, zato je lahko nemoralen tudi nizek osebni dohodek, če ni posledica čisto konkretnega delovnega rezultata.

Ker izjemno visokih osebnih dohodkov v naši občini ni in je kategorija tistih, katerih osebni dohodek znaša nad 5000 dinarji silno skromna (v primerjavi z drugimi občinami in sredinami), sodim, da 14,1 % vseh zaposlenih, ki so presegli 2500 dinarjev, ustreza kvalifikacijski strukturi in odgovornosti posameznih delavcev, čeprav s tem niti zdaleč ne mislim reči, da smo lahko v bodoče brez budne delavske kontrole glede politike osebnih dohodkov.

Globalna podoba lanske politike izplačevanja osebnega dohodka je zanesljivo takšna, da smo z njo lahko zadovoljni in bi jo letos kazalo nadaljevati, saj stanje, v katerem se nahajajo delovne organizacije pri nas, to omogoča. Če trdim, da je globalna podoba pozitivna, seveda s tem niti od daleč ne mislim, da je čisto in vse najbolj prav znotraj vsake delovne organizacije. Saj navsezadnje človek v vsej svoji večstopenjski zgodovini ni znal in mogel razrešiti težavnosti delitve rezultatov dela in smo najbrž v naši samoupravni praksi načeli in razrešujemo to vprašanje z največjo zavestjo humanosti, pravičnosti in odgovornosti. In tudi v bodoče nas bo vse to spremljalo skupaj s samoupravnimi odgovornostjo. Vse lažje pa bomo ta vprašanja reševali, če bomo vsak na svojem delovnem mestu storili vse, da bodo rezultati našega dela optimalni in da bomo imeli vse več deliti.

Z. F.

Novice iz radovljiske občine

V soboto 27. 1. dopoldne bo redna skupščina občinske organizacije Zveze združenj borcev NOV. Poleg običajnega dnevnega reda — poročil in razprav o delu ZZB, bodo izvolili novo občinsko vodstvo in člane republiškega odbora in delegate za republiško konferenco ZZB.

Izvršni odbor občinske konference SZDL je sklenil, da bo v kratkem sporazumno z OK SZDL začel razgovore z Radiom Jesenice, zaradi programov skupnih oddaj za obe občini.

Družbeno politični odbor občine Radovljica, na katerega bodo vabljeni poleg odbornikov, poslancev in vodstev družbeno političnih organizacij tudi predsedniki krajevnih skupnosti in nekaterih delavskih svetov, bo v začetku februarja in ne v januarju kot je bilo sklenjeno prvotno.

Prejšnji teden je bil sestanek vseh predsednikov krajevnih organizacij SZDL v občini. Po živahni razpravi so enotno potrdili stališča, sprejeta na zadnjih sejah izvršnega odbora o neposrednih nalogah SZDL po pismu predsednika Tita. Sklenili so, da bo v kratkem dvodnevni posvet vseh predsednikov KO SZDL in krajevnih skupnosti, kjer bodo podrobno obravnavali pereča vprašanja na terenu, izhajajoč iz pisma in stališč IB CK ZKJ in CK ZKS.

Na ponedeljkovem sestanku krajevnih organizacij ZK v Lescah so obravnavali in kritično ocenjevali delo komunistov v krajevni skupnosti in v družbenih organizacijah.

Po daljšem premoru se je v sredo 24. januarja sestal občinski odbor zveze tabornikov v Radovljici. Na seji so bili navzoči tudi predstavniki vseh taborniških odredov iz občine. Sklenili so poživiti doslej precej zapostavljeno delo taborniške organizacije in se dogovorili o programih letošnjih taborenj in tekmovanj, v kratkem pa bodo sklicali občni zbor.

Organizacijsko kadrovska komisija pri občinskem sindikalnem svetu je v torek analizirala potek občinskih zborov osnovnih sindikalnih organizacij, ki so v teku. Doslej je le osem organizacij imelo občne zbore. Na seji je bil podan predlog za novo organizacijo sindikatov v nekaterih večjih delovnih organizacijah in program evidentiranja možnih kandidatov za sestavo delegacij v občinskih, republiških in zveznih predstavniških telesih.

Sekcija vojaških vojnih invalidov pri občinskem odboru ZZB šteje 152 invalidov in 390 invalidskih upravičencev. Sekcija skrbi za socialno in zdravstveno šibke člane, daje finančno pomoč in omogoča najpotrebnejšim 10 dnevno brezplačno letovanje v Strunjanu. Lani je letovalo brezplačno 60 invalidov iz občine.

V obdobju od 1970. do 1972. leta je iz sklada ZZB NOV in upokojecev podeljeno v Bohinju 1.199.500,00 din, na Bledu 935.000,00 din in za Radovljico 1.907.000,00 din kreditov za novogradnjo in adaptacijo stanovanjskih objektov borcev.

V gostinstvu in turizmu v radovljiski občini je zaposleno 914 delavcev, kar predstavlja blizu 9 % vseh zaposlenih občanov. Predvidoma bo do konca 1975. leta v tej dejavnosti zaposleno še 330 novih delavcev.

Sekretariat za organizacijo mednarodnih grafičnih razstav Slovenije je v Vili Bled na Bledu organiziral razstavo sodobne umetnosti Kenije. Razstavlja sedem kenijskih slikarjev in grafikov. Zanimiva dela, ki so le redko na ogled pri nas, bodo razstavljena do 31. januarja.

Lesno industrijsko podjetje Bled je lani uspešno zaključilo poslovno leto. Proizvodnjo so povečali za 13,6 % in presegli norme za 23,16 %. Poprečni mesečni osebni dohodki so znašali 1.947,00 din.

Drevi ob 19.30 bo v kinodvorani v Radovljici gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane s komedijo Georges Feydeaua Dama iz Maxima. Kot vselej so tudi za to predstavo vstopnice že razprodane.

Občinska zveza za telesno kulturo je pred dnevi organizirala celodnevni strokovni seminar s praktičnimi vajami za učitelje in vaditelje smučanja na umetnem Elanovem smučišču Krpina v Begunjah.

Aktiv delavcev - komunistov sestavljajo delegati iz 27 delovnih organizacij

Prva seja aktivna delavcev komunistov je bila 17. januarja v sejni dvorani skupščine občine Jesenice. Poleg 36 delegatov iz proizvodnih delovnih organizacij, so se je udeležili še Vlado Janžič, član sekretariata CK ZKS, Polde Kejžar, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, inž. Štefan Nemec, sekretar komiteja OK ZKS Jesenice in nekateri sekretarji organizacij Zveze komunistov. Na aktivu so najprej razpravljali o pomenu in vlogi aktivna, nato pa še o delavski kontroli na podlagi stališč, ki jih je sprejel medobčinski svet ZKS za Gorenjsko.

O pomenu in vlogi aktivna delavcev — komunistov je na seji govoril sekretar komiteja občinske konference ZKS Jesenice. Med drugim je poudaril, da se je Zveza komunistov trdno odločila povečati prevladujoč vpliv delavcev komunistov pri oblikovanju politike v organizaciji ZK in v organizacijah združenega dela. Zato pomeni oblikovanje aktivna delavcev komunistov prispevek k uresničevanju osnovne usmeritve ZKJ pri utrjevanju skupne družbene moči delavskega razreda pri vseh družbenih odločitvah.

Podčrtal je tudi, da sedanja organizacijska oblika ni dokončna, ker jo pogojuje predvsem osnovna zahteva, da se omogoči stalen dotok delavskih interesov iz temeljnih organizacij združenega dela do občinske konference Zveze komunistov. Z reorganizacijo, po kateri bi imeli osnovne organizacije ZK v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh krajevnih skupnostih, v jeseniški občini še

nismo končali. Šele ko bomo poznali celotno organiziranost ZK na Jesenicah, se bomo odločili za dokončno oblikovanje aktivna.

V nadaljevanju je sekretar Nemec govoril o organiziranosti Zveze komunistov v jeseniški občini. Omenjal je predvsem stalne in občasne aktivne in ocenil, da so s svojim delom pripomogli k realnejšim in boljšim pripravam konferenc ter k bolj trdnim stališčem komiteja. Opisal je tudi socialno in starostno strukturo članstva Zveze komunistov v jeseniški organizaciji. Z njo, je dejal, ne moremo biti zadovoljni in je zato ena izmed prvih nalog vsakega člana in vsake organizacije ZK, da bolj načrtno in zavzeto delujejo pri sprejemanju novih članov.

Ob sklepu svojih misli je pozval delegate, da prenašajo debate iz aktivna v delovne organizacije in na ta način preverjajo stališča delavcev komunistov v delovnih središčih.

Iz razprave, ki je sledila uvodnim besedam, lahko povzamemo predvsem izredno zavzetost navzočih za mladino in za Zvezo mladine. Skoraj vsi so poudarjali, da se moramo za mlade ljudi bolj zanimati, da moramo z njimi bolj sodelovati in upoštevati njihove želje in potrebe in da jim moramo omogočiti bolj aktivno delo tako v okviru Zveze komunistov kot v drugih družbeno-političnih, množičnih in športnih organizacijah. Mladi se zanimajo za delo ZK, toda ne ocenjujejo jo po besedah, temveč po dejanjih. Če bomo postali bolj učinkoviti in če bomo pravilno razložili vlogo in cilje ZK, bo vedno več mladih vstopalo v našo organizacijo.

Glede samega aktivna so se strinjali, da je njegova osnovna naloga obravnavanje aktualnih in pomembnih družbenih vprašanj. Želeli pa so, da bi bili materiali za seje pripravljeni vnaprej, da se delegati lahko posvetujejo s svojimi sodelavci in z drugimi člani ZK. Le tako bo aktiv delavcev komunistov resnično vračal mnenje širšega kroga neposrednih proizvajalcev. Seveda s tem naloga aktivna še ni opravljena. Aktiv se mora bojevati, da bodo sprejeta stališča in sklepi tudi uresničeni, v nasprotnem primeru pa mora odgovorne dejavnike klicati na odgovornost.

V drugi točki dnevnega reda so razpravljali o delavski kontroli. Nekaj misli o stališčih medobčinskega sveta ZK je povedal njegov sekretar Polde Kejžar. Izrazil je pričanje, da bodo komitei sekretarji organizacij ZK in pozneje organizacije ZK v delovnih organizacijah preštudirali stališča medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko o delavski kontroli in zahtevali njihovo izvajanje. Važno je, da postane delavsko nadzorstvo sestavni del samoupravnega sistema in samoupravnih pravic.

Člani aktivna so enotno podprli idejo delavske kontrole in dali več koristnih pobud, vendar so sklenili, da bodo o konkretnih oblikah delavske kontrole zapravljali v delovnih kolektivih, tako da bodo na naslednji seji lahko že iznesli mnenje širšega kroga neposrednih proizvajalcev.

K besedi se je prijavil tudi Vlado Janžič, član sekretariata CK ZKS, ki je najprej spregovoril o pomenu in vlogi aktivna. Nekaj misli je izrekel tudi o aktivnosti članov Zveze komunistov in o sprejemanju v ZK.

Aktivnost komunistov je dejal, se ne izraža ali sestanku organizacije ali aktivu, njihovo delo se mora pokazati v samoupravnih organih, v družbenopolitičnih organizacijah, v krajevnih skupnostih oziroma povsod tam, kjer se člani Zveze komunistov prizadevajo za uresničevanje stališč, za katere so se dogovorili v organizaciji.

D. Pleš

O sprejemanju v članstvo Zveze komunistov pa je menil, da je pogojeno s širšo aktivnostjo partije. Zveza komunistov mora idejno-politično usposabljaati vse delovne ljudi in gojiti množično politično delo, predvsem pa mora postati bolj učinkovita. Če bo uresničila te naloge, se bo

prav gotovo povečalo tudi število njenih članov.

Člani aktivna delavcev komunistov so na seji izvolili svoje vodstvo — tričlanski sekretariat, ki ga sestavljajo: Anton Koselj, Slavko Markelj in Andrej Zalokar. Za sekretarja aktivna je bil izvoljen Slavko Markelj iz železarne Jesenice.

Cena Ambrožič - devetdesetletnik

Pred 90 leti 22. januarja 1883, je bil rojen na Jesenicah naš nekdanji sodelavec Cena AMBROŽIČ. Čeprav si je naprtal jubilaat že deveti križ in čeprav je delal v tovarni polnih 47 let, je doživel visok življenjski jubilej, ki ga doživi le redko kdo, skoraj nihče pa telesno in umsko tako zdrav in mladeniško razpoložen.

Cena Ambrožič je pričel delati v takratni KID že kot 13-letni fantič. Delal je v raznih obratih, nazadnje pa v hladni valjarni, od koder je tudi odšel v zasluženi pokoj.

Kljub skoraj polstoletnemu delu v tovarni in skromnemu ter dostikrat težkemu življenju, je jubilaat vreden občudovanja. Svoj visoki jubilej praznuje zdrav in čil, mladostnega izraza, dobrega spomina, še vedno zelo razgledan in duhovit. Verjetno mu je način življenja podaril vse to...

Že leta 1904 je postal pevec takratnega pevskega zbora pri jeseniškem Sokolu, ki ga je vodil Martin Tancar. Leta 1908 je bil soustanovitelj pevskega zbora Sava na Jesenicah. Do petja je imel neverjetno nagnjenje, zato je postal kmalu, četudi kot samouk, pevovodja in je prevzel vodstvo Save. Ker pa je ta zbor, kakor pravi Ambrožič, zaplaval v reakcionarne vode, ga je opustil in ustanovil leta 1923 na Javorniku pevskega zbor Karla-Marksa, ki so ga sestavljali napredno usmerjeni pevci. Leto pozneje je bil soustanovitelj Svobode Javornik in je prevzel vodstvo pevskega zbora Svobode. Ko so ustanovili pevsko društvo v Zasipu in na Blejski Dobravi, je prevzel tudi tu vodenje pevskega zbora. Tako je hkrati vodil kar tri pevske zборе, dokler ni prišel zaradi naprednega mišljenja in gojenja predvsem delavskih in naprednih pesmi pod policijski nadzor.

Po osvoboditvi je vodil naprej javorniški moški pevskega zbor za njim pa pevskega zbor Društva upokoencev na Javorniku. Sedaj pa kljub visoki starosti vodi pevskega zbor v Planini pod Golico.

Za delovanje na kulturnem oziroma vokalno glasbenem področju je prejel Cena Ambrožič številne diplome in številna priznanja, ki krasijo njegovo sobo. Posebno ponosen pa je na plaketo Toneta Cufarja, ki mu jo je podelila skupščina občine Jesenice.

Da je tako zdrav, krepak, duševno svež in mladeniško razpoložen dočaka 90 rojstni dan, je po njegovem mnenju v tem, da je imel skromno in trdo življenje ter da ga je spremljala pesem in dobra volja vse življenje. Ob visokem jubileju je Cena Ambrožič dejal: »Človek se mora vedno gibati, um pa je potrebno neprestano bistriti. Ustaviti se ne smeš. Ustaviš se šele — ko misliš umreti. Sugestiranje pa ohrani človeka mladeniško razpoloženega.«

Ob visokem jubileju je bil deležen Cena Ambrožič mnogih čestitk z najlepšimi željami. Med drugimi mu je priredil v soboto zvečer v domu upokoencev jubilejni koncert moški zbor Jeklar, ki ga bo izvolil na običnem zboru za častnega člana — dirigenta. V nedeljo zvečer ga je počastil pevskega zbor javorniških upokoencev, v ponedeljek zvečer pa pevskega zbor s Planine pod Golico. Vse tri večere je bil Cena Ambrožič razpoložen, vse tri večere je pel in tudi dirigiral. Dokazal je, da še ni star, da je še sposoben delati in ustvarjati! Želimo mu še vrsto zdravih in zadovoljnih let, ki naj mu jih še naprej lepša petje in dobra volja.

Načrti za nadaljne delo

V soboto, dne 13. januarja letos se je ponovno sestal pripravljalni odbor, ki je v zadnjih dneh lanskega leta pripravil centralno prireditev dedka Mraza na ledu Podmežakljo. Člani odbora so kritično pregledali svoje delo in pretresli odmeve na izvedbo prireditev. Povedali so, da posebnih pripomb s strani občinstva ni bilo, razen tega, da je bilo zelo mraz, za kar pa so bili prireditelji brez moči.

Udeleženci razgovora so tokrat sklenili, da bodo letos ob zaključku leta ponovno pripravili našim malčkom podobno prireditev. Ker je treba z delom začeti pravočasno, je bil sprejet sklep, da bo prvi razgovor že v začetku septembra letos. Organizator prireditev bo ponovno občinska zveza prijateljev mladine s sodelovanjem drsalnega in hokejskega kluba Jesenice. Povabili bodo tudi predstavnike amaterskega gledališča, učitelje telesne vzgoje in novinarje.

Dogovorili so se, da bi z vajami začeli dovolj zgodaj, da bi bil nastopajočim omogočen najprej suhi trening v dvorani, da se mladi drsalci ob spremljavi ustrezne glasbe temeljito privadijo posameznih gibov, šele nato bodo začeli z vadbo na ledu. Mislijo je treba tudi na pestrejšo dekoracijo prostora in na

razne estetske dodatke. Drsalni klub pa mora oskrbeti ustrezni prostor za garderobo, ki bi služila le nastopajočim. Ni prav, da morajo otroci k vsaki vaji nositi garderobo s seboj, ki se predvsem v slabem vremenu kvari in mečka.

Člani pripravljalnega odbora so tudi povedali, kako so bili mali drsalci, ki so sodelovali v programu navdušeni nad gostovanjem v Kranjski gori. Čeprav je bilo v soboto, predzadnji dan v letu izredno mraz, se je prireditev ogledalo veliko število domačinov in turistov. Po nastopu sta Turistično društvo in DPM Kranjska gora pripravila drsalcem prijetno pogostitev. Predstavniki pa so se jim lepo zahvalili za nepričakovano doživetje in jih za prihodnje praznovanje dedka Mraza ponovno povabili na gostovanje. Nastopajoči so bili vabila zelo veseli in tako so organizatorji začeli misliti, da bi pripravili res pester in kvaliteten program ter razširili gostovanje tudi v druge kraje, kot Bled, Tržič itd.

Če bodo sredstva in strokovna pomoč zagotovljena, idej ne bo težko spraviti v življenje. Vendar se člani pripravljalnega odbora zavedajo, da bo to veliko in odgovorno delo. Toda za otroke in z otroki delati je lepo.

Ivanka Torkar

Podoba Ljubljane

V soboto 20. januarja so ob prisotnosti številnih ljubiteljev likovne umetnosti v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli prvo slikarsko razstavo v letošnjem letu. Kolektivno se s svojimi likovnimi stvaritvami predstavljajo člani Društva likovnih samorastnikov iz Ljubljane. Člani društva, ki deluje šele tri leta, so s svojimi slikami in skulpturami prijetno presenetili in že v začetku razstavne sezone vnesli v jeseniške razstavne prostore prijetno svežino. Razen tega pa prvi kolektivni nastop ljubljanskih slikarjev in slikarjev iz okolice Ljubljane na Jesenicah, pomeni tudi navezovanje tesnejših stikov z jeseniškimi slikarji in obratno. Posebnost njihovega upodabljanja je, da z motivi segajo v svojo neposredno okolico, to je Ljubljano in okolico, ki nudita slikarjem neizčrpnih motivov, tako kot je jeseniškemu slikarjem najpriljubljenejša tema naša gorenjska krajina s slikovitimi gorami. Vsekakor razstava dokazuje, da je ustanovitev Društva likovnih samorastnikov v Ljubljani pred tremi leti sprostila mnogo likovno prikritih ustvarjalnih sil in jim tudi omogočila javno afirmacijo in nadaljno strokovno rast in izpopolnjevanje.

Ob otvoritvi razstave je za kratek uvodni koncert poskrbel komorni mladinski zbor Blaž Arnič pod vodstvom Janka Pribošiča, ki je zapel pesmi Janka Pribošiča Hej oblaki, Antona Lajevica Kiša, narodno Dekle mi v ogradi rožice sadi, Slavka Miheličiča Medvedov ples in Steva Mokranjca Druga rukovet.

Tako kot že deset let doslej, tudi letošnji razstaveni program, ki ga izvaja likovna sekcija DOLIK pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice zajema 15 likovnih razstav na Jesenicah in pet izven Jesenic, poleg že tradicionalne razstave risb učencev osnovnih šol ob dnevu mladosti in razstave jeseniških filatelistov. Razstavi ljubljanskih likovnikov bo sledila kolektivna slikarska razstava dolikovcev, ki jo že tradicionalno prireja ob slovenskem kulturnem prazniku, obletnici smrti dr. Franceta Prešerna. Razstavo bodo odprli na predvečer obletnice smrti 7. februarja.

Mestno gledališče Ljubljansko v gosteh

V sredo, 31. januarja, D. Jovanovič:
»Življenje podeželskih plejbojev po
II. svetovni vojni«

Mestno gledališče ljubljansko je pravzaprav osrednja slovenska gledališka hiša, ki si je predvsem s svobodnim in lahkotnejšim repertoarjem pridobilo trdno mesto in veljavo, ne samo pri ljubljanskem, temveč pri vsej slovenski gledališki publikii. Trenutno je gledališče brez lastnega odra, ker so se dela na obnovitvi in dograditvi zavlekla, zato gledališče zasilno gostuje na majhnemu odru na Viču, oziroma non-stop po vseh odrih Slovenije. Tako bo prišlo po programu stalnih gostovanj. Mestno gledališče ljubljansko v sredo, 31. januarja, zvečer tudi na Jesenice. Predstavilo se bo z novim slovenskim dramskim delom, katerega krstna uprizoritev je bila, zaradi že navedenega, jeseni na odru stalnega slovenskega gledališča v Trstu, s komedijo Dušana Jovanoviča ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV PO II. SVETOVNI VOJNI ali TUJE HOCEMO — SVOJEGA NE DAMO.

Nekoliko dolg in nenavaden naslov komedije pojasnjuje, da je mladi toda uspešni dramatik Jovanovič pravzaprav presadil staro italijansko komedijo »Trije rogonoscii« in v »brezhibno in neustavljivo vrtečo se komedijsko mehaniko situacije iz zgodbe stare commedie dell' arte vgradil komedijski element erotike, ljubezni v narekovajih, spolnosti in sodobne potrošniš

pridobitniških ter posestniških medčloveških razmerij, kot je zapisal v gledališki list dramaturg Lojze Filipič. In nadalje je zapisal, da je komedija ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV »nov tip komedije, poln vseh vrst komike in humorja, sodobna in tradicionalna hkrati, razen tega pa privlačna, ravno zadostne predrznosti, šokantna, izzivalna in ne-

Na Hrušici kritično spregovorili o kulturi v občini

Minuli petek, 19. januarja, je bil tudi na Hrušici na pobudo občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij in v soglasju z občinsko konferenco SZDL Jesenice razgovor s predstavniki krajevnih družbenopolitičnih organizacij. Razgovora so se udeležili predstavniki Svobode, krajevne skupnosti, krajevnega odbora SZDL, krajevne organizacije ZMS in Hortikulturnega društva. Občinsko Zvezo kulturno prosvetnih organizacij pa sta zastopala predsednik Joža Varl in član predsedstva akad. slikar Roman Savinšek. Po uvodnih besedah Joža Varla se je razvila zelo živahna, vsestranska in dovolj kritična razprava.

Iz razprave je bilo razvidno, da pri DPD Svoboda Hrušica ponovno oživlja kulturno dejavnost, saj aktivno delujejo dramska družina, dve folklorni skupini in godba na pihala. Ob tem je bilo precej kritičnih pripomb na račun premajhne materialne podpore tej dejavnosti in neustreznosti delitvi sredstev za amatersko kulturo oz. nepravilnega vrednotenja amaterske kulture. Pri tem je bila predvsem mišljena finančna privilegirano nekaterih kulturnih dejavnosti s strani kul-

turne skupnosti, ki določa dohodek posameznim dejavnostim. Predvsem, je bilo rečeno, bi pri delitvi dohodka morali izhajati iz stališča pri kateri finančni naložbi bomo zajeli več ljudi in zadovoljili kulturne potrebe širših krogov delovnih ljudi. Tako pa ob skromnih finančnih sredstvih, vendar pa ob velikem entuziazmu posameznih članov ustvarjajo mnogo več, kar jim družba nudi. Kritično so spregovorili tudi o krajevni knjižnici, ki ima zelo zastarel knjižni fond, ki bi ga bilo potrebno s potujočo knjižnico obogatiti in izpolnjevati, ker ugotavljajo, da zanimanje za knjigo in branje med Hruščani je. Neza dovoljni so tudi s strokovno pomočjo poklicnih in polpoklicnih kulturnih ustanov in organizacij na Jesenicah in njihovo dejavnostjo (gledališče, knjižnica, glasbena šola, delavska univerza). Le-te so bile ustanovljene za potrebe vse občine in zato morajo tudi bolj delovati navzven in amaterski kulturni dejavnosti nuditi večjo pomoč. Seveda pa se v razpravi niso izogibali tudi lastnih težav, težav, ki jih imajo predvsem v pogledu kadrov oziroma zavzetih družbenih delavcev. Precej poudarka je bilo tudi na večji povezanosti kulture v občini nasploh, ker je še precej čutiti v občini tako družbene kot krajevne zaprtosti. Seveda pa je tekla beseda tudi o tem, kako ustvariti na območju krajevne skupnosti

organizirano kulturno gibanje in večjo integriranost vseh dejavnikov na terenu. Omenjen je bil tudi opazen napredek na področju hortikulture dejavnosti, saj je na Hrušici vključenih v Hortikulturno društvo Jesenice kar 34 članov.

Seveda pa je bilo nedorečenih še mnogo misli in idej pa tudi širina kulturnega gibanja, katerega pobudnik naj bi bila ravno Svoboda v povezanosti z vsemi krajevnimi dejavniki, ni bila v celoti zapopadana. Zelo pohvalna je dejavnost, ki jo izvaja hruščanska Svoboda ob skromnih materialnih pogojih in velikem žrtvovanju posameznikov, vendar pa bo morala razmišljati tudi o širšem kulturnem snovanju in bolj poglobljenem delovanju, ki mora postopno zajeti vse delovne ljudi in občane. Ne bi smeli pozabljati, da gradimo neposredno samoupravljanje na humanističnih načelih in da bo potrebno boj za svobodno osebnost in boj za osvoboditev dela prenesti tudi v kulturne sfere in s tem razširjati svojo dejavnost in prehajati v širše kulturno gibanje, ki mora imeti razredni, socialistični značaj. To pa so seveda naloge, ki stojijo pred vsemi oblikovalci kulturne politike v občini in katerim bo potrebno posvečati mnogo več pozornosti in aktivnega dela kot doslej.

Po skoraj dveurni razpravi so sprejeli naslednje sklepe: — krajevni odbor SZDL pripravi celoletni program vseh prireditev, proslav, jubilejev in manifestacij, ki naj zajemajo vse organizacije in področja,

— pri delitvi dohodka za kulturno dejavnost je potrebno dati večji poudarek temu kaj kdo za prejeti dohodek ustvari oziroma kako ga porabi in sploh uvesti večjo pravičnost pri delitvi dohodka na osnovi izdelane kulturne politike in razvojnih programov,

— podpirajo sklep aktiva komunistov kulturnih delavcev, da se skliče izredna skupščina kulturne skupnosti občine in da se kulturna skupnost na novo formira z večjim poudarkom na prisotnost delavcev,

— pri obravnavi finančnih načrtov naj se upošteva tudi možnost stimuliranja amaterskih vodij posameznih skupin in drugih strokovnih delavcev v kulturi,

— profesionalne in polprofesionalne organizacije (gledališče, knjižnica, glasbena šola, delavska univerza), morajo nuditi večjo pomoč amaterskim društvom in skupinam.

Ob sklepu tega zapisa o dovolj uspelem sestanku na Hrušici, lahko poudarimo le to, da imamo pri nas v občini še dovolj zavzetih kulturnih delavcev, ki bi jim morali nuditi le večjo materialno in strokovno pomoč.

Ta kolektiv je uspešno uprizoril odsko pravljico Čarobni pisalni strojček

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

27. januarja nemški barvni film ob 15. uri **NAVIHanci IZ PRVE KLOPI**, režija Werner Jacobs, v glavni vlogi Peter Aleksander.

27. in 28. januarja ameriški CS barvni film ob 17. in 19. uri **BALADA O DINGAS MAGEEJU**, režija Burt Kennedy, v glavni vlogi Frank Sinatra.

29. in 30. januarja ameriški CS barvni film ob 17. in 19. uri **SMESNO DEKLE**, režija William Wyler, v glavni vlogi Omar Sharif.

31. januarja francoski film ob 17. in 19. uri **BRADATI AGENTI**, režija Georges Lautner, v glavni vlogi Lino Ventura.

1. in 2. februarja italijanski barvni film ob 17. in 19. uri **DIANGOV SIN**, režija Oswaldo Civirani, v glavni vlogi Guy Madison.

3. februarja angleški CS barvni film ob 17. in 19. uri **BARAQUERO**, režija Gordon Douglas, v glavni vlogi Lee Von Cleef.

KINO PLAVZ

27. in 28. januarja ameriški CS barvni film ob 18. in 20. uri **SMESNO DEKLE**

29. in 30. januarja ameriški CS barvni film ob 18. in 20. uri **BALADA O DINGAS MAGEEJU**

31. januarja in 1. februarja jugoslovanski film ob 18. in 20. uri **MOJA NEUMNA GLAVA**

2. februarja francoski film ob 18. in 20. uri **BRADATI AGENTI**

3. februarja francoski CS barvni film ob 18. in 20. uri **UM CARUJE**

KINO DOVJE-MOJSTRANA

27. januarja italijansko-francoski barvni film **NORMANSKI MEC**

28. januarja italijanski CS barvni film **ROBIN HOOD**

— OGNJENI LOKOSTRELEC

3. februarja ameriški CS barvni film **SMESNO DEKLE KINO KRANJSKA GORA**

27. januarja italijanski CS barvni film **ROBIN HOOD — OGNJENI LOKOSTRELEC**

28. januarja jugoslovanski barvni film **MOJA NEUMNA GLAVA**

31. januarja ameriški CS barvni film **SMESNO DEKLE**

1. februarja francoski film **BRADATI AGENTI**

3. februarja ameriški CS barvni film **BALADA O DINGAS MAGEEJU**

KINO DELAVSKI DOM JAVORNIK

27. januarja francoski CS barvni film ob 19. uri **ZACETNICE NA PLOČNIKU**

28. januarja nemški barvni film ob 17. uri **NAVIHanci IZ PRVE KLOPI**

28. januarja italijansko-francoski barvni film ob 19. uri **NORMANSKI MEC**

31. januarja ameriški CS barvni film ob 19. uri **BALADA O DINGAS MAGEEJU**

3. februarja jugoslovanski barvni film ob 19. uri **MOJA NEUMNA GLAVA**

Gledališče

SOBOTA, 27. 1. 1973, ob 19.30: ZABAVNO GLASBENA PRIREDITEV — Oto Pestner, New Swing Quartet in Franci Rebernik;

SREDA, 31. 1. 1973, ob 19.30: Dušan Jovanovič: ŽIVLJENJE PODEZELSKIH PLEJBOJEV PO II. SVETOVNI VOJNI — komedija — gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega;

Vstopnice lahko rezervirate po telefonu 81 260 ali jih dvignete v pisarni gledališča v dopoldanskih urah.

OBVESTILO

Obveščamo varilce, delavce, ki se ukvarjajo s plini, inženirje, tehnike — energetike in vse uporabnike plinov (tudi domača gospodinjstva), da se lahko naročijo na knjigo:

Leo KNEZ, dipl. inž.: OSNOVE PLINSKE TEHNIKE

Knjigo je napisal naš domači strokovnjak za plinsko tehniko dipl. inž. Leo KNEZ.

Napisana je kot učni pripomoček poljudno znanstvene vrste, namenjena pa je najširjemu krogu tistih, ki se ukvarjajo s plini in plinskimi napravami. Za tiste, ki jim je ta veja naše tehnike še bolj malo poznana, bo knjiga dobro pomagalo pri učenju, tistim pa, ki se s plinsko tehniko že ukvarjajo, bo knjiga služila kot priročnik, da si bodo z njim osvežili znanje in se seznanili z novimi sodobnimi napravami plinske tehnike.

Delo bo obsegalo predvidoma 210 strani formata B5, med tekstom bo 62 slik in risb poleg številnih tabel z različnimi fizikalnimi podatki, ki so nujna osnova te tehnike.

Knjiga bo izšla meseca marca leta 1973. Naročite jo lahko v prednaročilu po subskripcijski ceni 47,50 din za izvod.

Vsebina:

- I. del FIZIKA IN KEMIJA PLINOV
- II. del TEHNIČNI PRIPOMOČKI ZA DELO S PLINI
- III. del NAŠI NAJVAŽNEJSI IN INDUSTRIJSKO IZDELANI PLINI
- IV. del SPECIALNA POGlavJA IZ PODROČJA PLINSKE TEHNIKE
- V. del VARNOST PRI DELU S PLINI

Prednaročilo sprejema tov. Marjan KRISTAN, varilni tehnolog, strojne delavnice, tel. 557 do 30. t. m.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru OTK se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moje mame.

Se enkrat vsem prisrčna hvala.

Slavko Tarman, OTK

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru gradbenega oddelka se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel zaradi daljšega bolovanja.

Obenem pa se še posebej najprizrečnejše zahvaljujem osebi kirurškega oddelka jeseniške bolnice, predvsem dr. Azmanu in dr. Gračnarju za res tovariško in vsestransko prizadevanje ter postrežbo. Še posebej se čutim dolžnega izreči zahvalo dr. Azmanu, ki me je rešil najhujšega.

Joža Jakelj

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata — železarne, kakor tudi sindikalnemu odboru PIV — energije, za denarno pomoč v času moje bolezni. Zahvaljujem se za obisk na domu.

Obenem želim vsem sodelavcem v novem letu mnogo uspehov na delovnem mestu.

Bogdan Čerģič
PIV-energija

ZAHVALA

Tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Jože Noč,
Javornik I.

Počitniški tečaji in smučarske aktualnosti

Smučarsko društvo Jesenice izvaja v letošnjih zimskih šolskih počitnicah temeljito akcijo za vadbo v smučanju za mlade in najmlajše v Črnem vrhu. Glede na tekmovalne zahteve današnjega časa, bi bilo to daleč prepozno. Tečaji bi se morali vršiti v oktobru, novembru in decembru. Da bi izkoristili predsezonski čas, bi moral sloneti klub na profesionalnih osnovah, zato je v danih pogojih namen društva vzgajati in vzgojiti mlade in najmlajše tekmovalce takrat, ko prilike to dopuščajo. Šolske počitnice so primeren čas za vadbo. Otroci se bodo vozili vsak dan z avtobusom v Planino in od tam z žičnico v Španov vrh. Vadili jih bodo vsi trenerji smučarskega društva. Tako si bo društvo pridobilo novih moči, kajti izbrani ciberni, pionirji in mladinci so deležni nadaljnje temeljite vadbe. Vadba v Črnem vrhu je namenjena vsem tistim, ki so vključeni v smučarskem društvu.

Za vso ostalo mladino bodo na razpolago smučarski učitelji na vseh bližnjih jeseniških smučiščih, v kolikor bodo snežne razmere ugodne. Starši izkoristite priliko. Smučanje spada med najbolj zdrave vrste športa in rekreacije.

Znano je, da smučski center Črni vrh nikakor ne more živeti kot bi moral. Jesenice in najbližja okolica so zadoštni velike, da bi morala biti v Črnem vrhu vedno gneča. Črni vrh z okolico tako proti Pustem rovtu kot proti Pristavi ima obilico izrednih smučišč, ki pa niso urejena za turistično smučanje. Jeseničani raje odhajajo na smučanje drugam. Ta ugotovitev ni razveseljiva kot tudi to ne,

da smo uredili ta svoj center še manj kot polovično. V prvi fazi izgradnje potrebuje Črni vrh dobro dostopno cesto. Ta je v gradnji in upajamo, da ne bo »zamrznila«. Nadaljnja nujnost je izgradnja vsaj ene turistične proge. Prva in tretja četrtina sedanje proge s Španovega vrha sta izrazito tekmovalni, samo druga in zadnja (spodnja) četrtina sta turistični. S Španovega vrha se da speljati (čez Pekel) lepo in lahko turistično stezo, ki ne bi imela več kot 30% padca, kar je nekako maksimum za turiste. Prva polovica od srednje postaje navzdol (tretja četrtina) potrebuje temeljito korekcijo, če naj bo privlačna za turiste.

Dejstvo je, da še obstoječim izsekom posvečamo premalo skrbi, ker jih že prestraša grmovje. Kdo je odgovoren za vsaj najnujnejšo izgradnjo Črnega vrha, bo pač potrebno ugotoviti, kajti če ne bomo nudili ljudem oziroma turistom vsaj najnujnejše, jih pač ne bo. Največja reklama za smučarje so: lahek dostop in urejene lahke proge. Na Črnem vrhu se da zgraditi mnogo turističnih prog, za začetnike naj bi bila urejena vsaj ena. Tudi tlačenje prog z ratrakom je zelo pomanjkljivo in nestrokovno. Vsaj to edino prog, ki jo sedaj imamo, bi morali s strojem bolj negovati, razširjati in popravljati, mislim pozimi glede tlačenja. Široke in dobro tlačene steze so tudi bolj varne.

Vse kar sem napisal, vemo in vidimo že mnogo let, torej bi bil že čas, da se kdorkoli zgane.

Morda bi bila to naloga bodoče telesno-kulturne skupnosti občine Jesenice, o kateri že teče razprava.

V letošnji zimski sezoni smo brali in slišali od vseh povsod o pomanjkanju snega. In vendar imamo v neposredni bližini neizkoriščene čudovite zasnežene terene. Triglavski smučski svet ima letos že od začetka decembra na višini 1700 m 1 m snega, od tu navzgor se poveča snežna odeja do Kredarice (2515 m) na 2,5 m snega. Toliko snega ni na tej višini nikjer v Evropi. Velika škoda je, da nam leži ta zakladnica snega in zaslužka brez koristi. Prav tako ima Vrščič že ves december dovolj snega (80 cm, sedaj — 15. januarja — že 1,20 metra), ki ga tudi ni nihče koristil (kljub možnosti dostopa po cesti), razen nekaj alpinistov. Smučarji in turistični delavci bomo morali pač razmišljati o tem, da bomo šli za snegom, ko ga ne bo v dolini.

Pohvaliti moramo tudi borbenost nekaterih naših članov (Jakopiča, Gašperšiča, Pesjaka), ki so nam dali že nekaj dobrih rezultatov, kljub zelo pomanjkljivi vadbi.

A. B.

RAZPIS

Delavska univerza na Jesenicah razpisuje vpis v nadaljevalni tečaj nemškega jezika. Tečaj bo pričel delovati pričetkom meseca februarja. Prijave sprejema DU Jesenice do konca meseca januarja. Delovati bo pričel tudi tečaj tretje stopnje nemškega jezika, če bo zanj dovolj prijavljencev.

Delavska univerza Jesenice

OBVESTILO

o organizaciji smučarskih šol za začetnike v zimskih šolskih počitnicah, ki jih tudi letos organizira skupaj s šolami občinska Zveza za telesno kulturo Jesenice.

Tečaji bodo organizirani v vseh krajih občine. Podrobne informacije bodo učenci dobili v svojih šolah. Začetek bo v ponedeljek 29. januarja 1973.

Na Jesenicah bo zbirališče za prijavljene učence na Strelišču dopoldan ob 10. uri oziroma ob 15. uri za popoldanske skupine. Učenci s Hrušice in Blejske Dobrave pa bodo za zbirališče zvedeli od krajevnih smučarskih sekcij.

Vsak učenec bo moral prispevati za enotedensko vadbo po 20 din.

ObZTK Jesenice

HOKEJ NA LEDU

Kr. gora : Cr. zvezda 5:5 (1:2, 1:1, 3:2)

Moštvo Kranjske gore nas je v soboto zvečer s svojo neodgovorno, zmedeno in slabo igro ponovno razočaralo. S tem so tudi izgubili zadnje upanje za obstanek v prvi ligi, česar ne bi pričakovali niti največji pesimisti. Resnica je, da iz te ekipe vsako leto odide dosti igralcev v prvo moštvo Jesenic, žalostno pa je to, da v sedanjih ekipi Kranjske gore trenutno ni videti igralca, ki naj bi po potrebi vskočil v prvo ekipo. Edina svetla točka je vratar Zbontar, ki pa ob tako slabi obrambi ne more reševati tekme.

V igri proti Crveni zvezdi so le težko osvojili točko, čeprav so že obe imeli pet sekund pred koncem z igralcem več v žepu, ravno tako pa se ne morejo pritoževati nad sodnikoma, ki sta jim bila dovolj naklonjena.

Gole so dosegli: Razinger, Pavlič, Vidmar, Ambrožič.

Medveščak : Jesenice 0:9 (0:2, 0:4, 0:3)

V zadnjem srečanju prvega dela državnega prvenstva v hokeju na ledu so igralci Jesenic v Zagrebu katastrofalno premagali ekipo Medveščaka. V izredno športnem srečanju so naši fantje pokazali v Zagrebu vse odlike modernega hokeja in ponovno dokazali, da njihovi uspehi proti Olimpiji niso slučajni, pač pa plod zrele igre.

Srečanje v Zagrebu se je pričelo zelo razburljivo, saj so igralci Medveščaka v prvih minutah zamudili nekaj izrednih priložnosti pred vrati izrednega Kneza. V teh minutah je precejšnja podpora Jeseničanom nudila grupa navijačev iz Begunj, ki je bila v Zagrebu z vsemi svojimi navijaškimi instrumenti. Ko pa so se Jeseničani otresli začetne nervoze, pa je šlo vse kot »namazano«. Vrstile so

se izredne akcije na gol Medveščaka, ena lepša od druge. Zelo učinkovit in razigran je bil tokrat tretji napad, kjer je Tomaž Košir prevzel vlogo pravega dirigenta in koristno delil uporabne ploščice razigranima Milanu Janu in Škrjancu. Tudi drugi napad je bil izredno učinkovit in duhovit, nekoliko slabši pa je bil tokrat prvi napad, ki ni pokazal vseh svojih odlik.

Ob sklepu je potrebno omeniti še odlično sojenje Križa in Janežiča ter izredno zagrebško publiko, ki je športno priznala poraz in to, da na ledeno ploskev ni padla niti ena sama petarda. Res izredna tekma v izrednem okolju.

Gole so dosegli: Milan Jan 4, Škrjanc 2, Poljanšek, Hafner in Ivo Jan po enega.

Celje : Jesenice (pionirji) 0:22

Najmlajši igralci Jesenic, ki so vedno bliže naslovu prvega Slovenije v hokeju na ledu, so tudi v Celju prikazali dobro igro in visoko zmagali. Vse kaže, da bodo konec meseca zastopali Slovenijo na državnem prvenstvu v Zagrebu, kjer jim želimo mnogo uspeha in nadaljevanje tradicije svojim starejšim tovarišem.

Jesenice : Celje 22:1 (4:0, 12:0, 6:1)

V tekmi za Jugoslovanski pokal so Jeseničani brez težav odpravili ekipo Celja, čeprav niso nastopili v popolni postavi. Srečanje je bilo zanimivo le na trenutke, ko so domači skušali uigravati taktične zamisli in kombinacije ter pri tem dosegli nekaj izrednih, učinkovitih in lepih golov.

Gole za Jesenice so dosegli: Sašo Košir 4, Beravs 4, Poljanšek 3, Milan Jan 2, Škrjanc 2, Roman Smolej 2, Hafner 2, Eržen 2 in Pipan 1.

Tokrat na domačih tleh

Preteklo soboto je SD Jesenice izvedlo kategorizacijsko tekmovanje v veleslalomu za kategorije cicibanov in mlajših pionirjev. Kljub novemu zapadnemu snegu je bila proga dobro pripravljena, trasiral pa jo je Jože Klinar. Tekmovalci, ki jih je bilo več kakor 150 iz vse Slovenije, so bili zelo zadovoljni z njo.

Tekmovalci SD Jesenice so dosegli že znatno boljše uspehe, kakor teden dni prej v Kranjski gori.

Rezultati: Mlajše pionirke: 1. Jana Valič, Transturist, 1,22,04, 2. Alenka Kolenc, Transturist, 1,27,00, 3. Brigita Kejžar 1,30,32, 19. Suzana Krevselj 1,55,80, 20. Eva Štravs 2,27,74, vse tri SD Jesenice.

Mlajši pionirji: Jurij Franko, Nova Gorica, 1,18,43, 2. Samo Štr. Trasturist, 1,18,75,

uvrstitev Jeseničanov: Gregor Benedik 1,21,72, 17. Aleš Kunc 1,27,33, 20. Damjan Šranc 1,29,02, 25. Matjaž Vister 1,31,89, Hermeij Gobec 1,52,92, Robert Soklič 1,53,34.

Cicibanke: 1. Dunja Zupančič, Olimpija, 55,96, 2. Alenka Pirc, Olimpija, 57,65, 3. Polonca Peharc, Tržič, 57,93, uvrstitev Jeseničank: 7. Tatjana Tancar 1,03,88, 10. Barbi Kunc 1,05,22, 11. Saška Vesek 1,05,94, 20. Nina Pajntar 1,17,33.

Cicibani: 1. Aleš Podrekar, Jesenice, 50,03, 2. Matjaž Švab, Tržič, 52,34, 3. Tomaž Dornik, Olimpija, 52,46, uvrstitev ostalih Jeseničanov: 7. Uroš Pestotnik 57,79, Rajko Noč 58,21, 18. Matej Oblak 1,00,43, 20. Rene Mlakar 1,00,87, Jani Pirc 1,05,37.

T. S.

Kurirski smuk na Pristavi

Letos je bil organiziran že 15. tradicionalni kurirski smuk, ki je bil posvečen kurirjem, padlim 21. 1. 1945 v Medjem dolu nad Javorniški roviti. Kot na vseh prejšnjih smučarskih tekmovanjih ob tej obletnici, je bila tudi letošnja prireditev najbolj masovno smučarsko tekmovanje v naši občini. Tekmovanje se je udeležilo več kot 400 tekmovalcev v dokaj dobrih snežnih razmerah. Tekmovanje je potekalo v več skupinah.

Pokal članov zveze borcev NOV je osvojila ekipa zveze borcev Plavž. Od teritorialnih enot je bila najboljša ekipa teritorialne enote Jesenice. Pokal za najboljšo športno organizacijo je osvojilo smučarsko društvo Jesenice, SD je osvojilo tudi pokal Elana kot najboljša mladinska eki-

pa. Prehodni pokal kip borca za šole je dobila osnovna šola Tone Čufar. Najmasovnejša je bila ekipa osnovne šole Koroška Bela, ki je osvojila pokal ZM.

Rezultati: Člani — ZB: Hutar (Sava) 46,4, Kunšič (Planina) 46,9, Smolej (Žirov) 46,0; Teritorialne enote: Mrak 41,2, Čop 42,8, Lakota 43,0 (vsi Jes.);

Člani: Šmitek (Jes.) 1:19,0, A. Klinar (jes.) 1:21,2, Kotnik (Mojstrana) 1:23,0;

Članice: Lakota 1:30,9, Krušic 1:35,6 (obe Jes.), Vilman (Jav.) 1:37,1;

St. mladinci: Sodja 1:19,0, Ogrin 1:19,2, Saksida 1:19,5

(vsi Jes.);

St. mladinke: Oitzi (Novin.) 1:27,5, Grilc 1:34,4, Veskovič 1:36,2 (obe Jes.);

Ml. mladinci: Pečar (Kr. gora) 1:27,4, Peskar (Jes.) 1:30,8, Sluga (Kr. gora) 1:33,0;

Ml. mladinke: Polc (Jes.) 1:26,8;

St. pionirji: Veskovič 20,4, Saksida 20,6 (oba OŠ T. Čufar), Bizjak (Kr. gora) 20,7;

St. pionirke: Caf (Jes.) 22,3, Košir (Kr. gora) 22,5, Pesjak (OŠ P. Voranc) 22,8;

Ml. pionirke: Kejžar (Kor. Bela) 26,3, Torkar (Gor.) 26,7, Vavpotič (OŠ T. Čufar) 27,2;

Ml. pionirji: Šporn (Kor. Bela) 22,6, Podlipec 22,7, Benedit 22,9 (oba Ziri).

Sankaške tekme sodelavcev iz Javornika I

Na seji sindikalnega odbora smo se dogovorili za obratne sankaške tekme 13. januarja, čeprav nas je motilo, da ni bilo več snega.

Lepo jutro je zvalilo preko 60 delavcev in njihovih sodelavcev, ki so se skoraj kopni cesti nosili sanko proti Trebežu in naprej kjer je bila zima le bolj radodarna. Komisija za šport je imela dosti dela, da je naredila spiske za otroke, žene in moške do in nad 40 let. S pomočjo personalke pa so uredili tudi to. Stoparice so bile naravnane in začelo se je tekmovanje.

Pri otrocih, ženah in mlajših moških ni bilo posebnih težav, čakalo pa jih je presenečenje na cilju. »Velika brzina« je jemala sapa, da jih je morala spodnja komisija oživljati celo s snežno maso pod srajco. »Zdravnik«, ki je bil tu prisoten je moral ukrepati. Nekomu je prisodil masažo s snegom, drugemu bonbon, tretjemu izplakovanje grla, nekaterim tudi kombinacijo. Takšni vsestranski skrbi se imamo zahvaliti, da smo se spet zbrali vsi zdravi na Pristavi, kjer nas je čakal

pravi kuhani gams. Po kosilu nas je slučajni harmonikar s svojimi vižami pozabaval, da so nekateri kar pozabili, da imamo utrujene noge.

Komisija je med tem izračunala rezultate in ugotovila, da so prvaki v posameznih kategorijah naslednji:

nad 40 let: Milan DOLLNAR, do 40 let: Janez HARTMAN, ženske: Olga MEZNARC, otroci: Milana ZUZAN.

Po tradicionalni razdelitvi nagrad smo napravili še nekaj posnetkov. Za tem so starejši menjavali tekočino, ki so jo ob vzponu v potu svojega obrata izgubili, mlajši pa so izkoristili sonce in sneg v okolici.

Povratek nas ni posebno skrbel. Za to gre zasluga komunalni, ki je za varno vožnjo nas in kombija, cestišče posula.

Vreme, dobra volja in prijetno vzdušje je ob zaključku pogojilo sklep, da bi v tem letu namesto dragih, dolgih izletov, prirejali več cenenih in bolj rekreativnih v naše bližnje gore, kjer je dosti več lepote, kot pa v gorah betona ali v asfaltni džungli.

Z. A.

Tekmovanje pionirjev na Starem vrhu nad Škofjo Loko

V soboto 20. januarja je bilo na Starem vrhu nad Škofjo Loko tekmovanje v slalomu za kategorizacijo za starejše pionirje in pionirke. Tekmovanje je organiziral Transturist iz Škofje Loke, tekmovali pa so pionirji in pionirke iz vse Slovenije. Pri starejših pionirkah je bila najboljša Tometova iz Medvoda, s časom 84,33 od jeseniških tek-

movalk pa je bila na 12. mestu Klinarjeva s časom 118,42.

Pri pionirjih je prvo mesto zasedel Vojko Zavrl SK Branik s časom 82,45, četrti je bil Razinger z Jesenic s časom 83,79, Boštjan Gasar pa je dosegel čas 91,97.

Konkurenca na tekmovanju je bila zelo močna, organizacija tekmovanja pa tudi zelo dobra.